

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 9—10.

Joi, 11 Martie 1937

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.		Pag.
a) DINASTIA :		c) ECONOMIE ȘI FINANȚE :	
Presa argentiniană	90	Presa Statelor-Unite	91
» italiană	90	» polonă	91
» franceză	90	» maghiară	91
» belgiană	90	d) CULTURĂ ȘI ARTĂ :	
b) POLITICA EXTERNĂ :		Presa greacă	92
Presa engleză	90	» austriacă	92
» bulgară	90	» argentiniană	92
» greacă	91	e) DIVERSE :	
		Presa belgiană	92
		» cehoslovacă	92

II. VIZITA D-LUI VON NEURATH LA VIENA ȘI PROBLEMA HABSBURGILOR

	Pag.
Presa germană—	93
» austriacă	94
» italiană	95
» franceză	96
» engleză	100
» elvețiană	100
» sovietică	101
» belgiană	102
» cehoslovacă	102
» iugoslavă	102
» polonă	103
» bulgară	103
» evreiască din străinătate	104

III. MICA ÎNȚELEGERE

	Pag.
Presa iugoslavă	104
» greacă	105
» franceză	105
» sovietică	105

IV. EXPOZEUL D-LUI STOIADINOVICI

	Pag.
Presa iugoslavă	106
» cehoslovacă	106
» bulgară	106
» franceză	107

V. DISCURSUL D-LUI EDEN

	Pag.
Presa engleză	107
» franceză	108
» sovietică	108
» germană	109
» greacă	109

VI. DELIBERĂRILE MARELUI CONSILIU FASCIST

	Pag.
Presa italiană	109
» franceză	110
» germană	111
» sovietică	111

VII. EVENIMENTELE DIN SPANIA

	Pag.
Presa franceză	112
» sovietică	112

VIII. PROBLEME EUROPENE

	Pag.
Relațiile anglo-germane	113
Politica externă a Germaniei	113
Pregătirea militară a Italiei	114
Raporturile germano-polone	114
Politica externă a Poloniei	114

IX. CHESTIUNI MONDIALE

	Pag.
Japonia și U. R. S. S.	115
Înarmările și pacea	115
Presa sovietică despre înarmările Angliei	115

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

DINASTIA

Presa argentiniană.

Ziarul O JORNAL din Rio de Janeiro, publică la 5 Februarie un lung articol deosebit de elogios la adresa M. S. Regelui, accentuând asupra rolului precumpănitor pe care Suveranul îl joacă în toate domeniile vieții publice, ziarul admiră latura constructivă a activităților Sale. „Țările îndepărtate ca, Brazilia de pildă, ar trebui să cunoască mai de aproape un Rege care se dedică cu atâta entuziasm la binele unui popor, ce se află azi în plină evoluțiune, în plină „febră de creștere“. Lumina în care Regele Carol vede rolul Său de Suveran constituțional este cu atât mai interesantă când se analizează de aproape remarcabilele rezultate, atât politice, cât și economice, ori culturale, la care a ajuns după abia 61½ ani de domnie“.

Presa italiană.

L'ITALIE din 19 Februarie, publică următoarele:

„M. S. Regele Carol al României, asistând la o reprezentare la Teatrul Național din București, a fost obiectul unor ovații entuziaste din partea publicului, care l-a manifestat bucuria pentru însănătoșirea Marelui Voievod Mihai.

Suveranul S'a arătat viu mișcat de această manifestare spontană și călduroasă a sălii“.

Ziarul L'AVENIRE d'ITALIA publică un elogios articol despre „Povestea vieții Mele“, de M. S. Regina Maria a României, citând pasaje referitoare la dragostea de Mamă a M. S. Reginei și la moartea surorii Pucci, infirmieră de războiu.

Presa franceză.

Revista MINERVA din 21 Februarie, sub semnătura doamnei Monique Forestier, privitoare la ultimul volum al Reginei Maria a României, înainte de a reproduce pasaje din această minunată operă, scrie: „În Anglia, cititorii au primit cu entuziasm cele trei volume de memorii în care Suverana a făcut să re trăiască Curțile Europene și povestind secretele existenței sale regale.

„În Franța nu se cunoaște de Regina Maria decât o feerie: „Crinul Vieții“, care a fost transpusă la cinematograf de către elevele dansatoare Loïe Fuller.

„De curând s'a tradus un curios roman: „Măști“ în care lirismul se îmbină în mod curios cu realismul cel mai tare și cu un fel de viziune pesimistă“.

Presa belgiană.

Ziarul XX-ème SIECLE la data de 14 Februarie publică o largă și extrem de elogioasă dare de seamă a volumului Reginei Maria a României, intitulat: „Istoria Vieții Mele“.

„Pentru Suverana României, scrie ziarul belgian, centrul existenței sale este viața sa românească, dar Maiestatea Sa a venit înainte de a aborda acea perioadă esențială, să înșire amintirile copilăriei și a adolescenței Sale. Regina Maria o face cu acea francheță absolută care, a fost întotdeauna trăsătura de căpetenie a caracterului Ei și acea evocare încântătoare și liberă a trecutului Său e un farmec pentru cititorul curios al „miciei istorii“ a Curților Europei dinainte de războiu“.

Ziarul publică apoi un pasaj inedit al operei Suveranei României.

POLITICA EXTERNĂ

Presa engleză.

GREAT BUTAIN & NEAR EAST din 4 Martie publică sub semnătura d-lui John J. Metcolfe, un articol elogios despre d. Vasile Grigorcea, ministrul României la Londra. După o scurtă notită biografică, relevă atât calitățile personale ale d-lui ministru Grigorcea, precum și meritele d-sale ca diplomat, „un savant reputat care combină farmecul natural cu curtoazia aristocratului român“.

Despre speranțele pe care și le pune în viitoarea activitate a d-lui ministru Grigorcea, autorul scrie între altele:

„Este interesant de a lua notă că numirea d-lui Grigorcea coincide cu o recentă manifestare amicală între această țară și România, un acord prin care bisericele ambelor țări, cu aprobarea și sancțiunea capilor lor bisericești, au stabilit o comunitate de interese spirituale.

D. Grigorcea are ambiția de a atrage din ce în ce mai mulți studenți români în Anglia. Este convins de importanța influenței engleze în politica europeană și se gândește că idealurile civilizației anglo-saxone trebuie cunoscut de tineretul țării sale.

România nu este numai o țară încântătoare unde frumusețile naturii pot fi văzute sub înfățișarea lor cea mai bună, ca într'un paradis al sportman-ului, dar mai este și Statul-cheie al Europei de Sud-Est, cu o populație care vede în Marea Britanie o puternică garanție de pace și prosperitate“.

Presa bulgară.

D. Grigore Vasilief, fost ministru, președinte al Societății bulgaro-române din Sofia, publică în ziarul său periodic NAȚIA I ZEMLIA (Nație și Pământ), Nr. 32—40, un articol, în care se ocupă de relațiunile dintre Bulgaria și România.

După ce salută cu căldură pe noul ministru plenipotențiar al României la Sofia, d. Radu Cruțescu, autorul articolului, scrie între altele:

„Cercurile oficiale vor soluționa chestiunile litigioase. Ele sunt destul de numeroase, aproape o duzină. Să ne fie permis a spune că e păcat, în fața istoriei celor două popoare, că aceste chestiuni stau în suspensie aproape de două decenii.

„Opiniunea publică din cele două State, cu foarte mici excepțiuni, va da sprijinul său necondiționat guvernantilor pentru o favorabilă soluționare a problemei. Abia după aceea se vor convinge cu toții cât de înțelept și la timp a fost strângerea mâinilor a celor de pe ambele maluri a Dunării de Jos și a se pune începutul unei colaborări loiale și multilaterale.

„Nu din servilism ci din obligațiune față de adevăr noi credem necesar a sublinia că de 15 ani încoace actualul prim-ministru la Sofia susține, cu neschimbăta sinceritate, înțelegerea și apropierea cu Belgrad și București.

„Timpul nu era atât de prielnic ideii apropierii, cum este momentul actual. Multe castele „spaniole“ s'au năruit în basinul Dunării de Jos, înainte de a fi început sângeroasa tragedie spaniolă. A sosit momentul ca, pa-

gina tristă să fie întoarsă și să înceapă una nouă, pagina fericită pentru București și Sofia.

„Imi vine greu să fac apel la numeroșii partizani a acestei idei. Unul din cei mai convinși este și primul-ministru Tătărescu, cu care am vorbit pe larg în Iunie 1935.

„Doar să înceapă — și se vor termina.

„Atunci se va deschide un nou capitol: colaborarea politică, economică și culturală. În multe ocazii poate că aceasta se va desfășura ca o colaborare în trei — București, Belgrad, Sofia.

„Măinile încrucișate și săgețile înveninate prin ziare nu vor da nimica bun, pe când inițiativa nobilă va da rezultate minunate pentru ambele națiuni“.

Presa greacă.

Ziarul „LE MESSENGER D'ATHENES“ cu data de 28 Februarie, scrie într'un articol de fond, că Rotary-Club a invitat la ultima sa ședință pe ministrul de finanțe grec, d. Rēdiadis cu d-na, ministrul României la Atena și d-na Filotti, consilierul de presă de pe lângă Legațiunea României și d-na Dragu, pe atașatul comercial român și d-na Mănescu.

„Președintele clubului, d. Pouloupoulos, a salutat din partea Rotarienilor pe ministrul de finanțe, care și-a consacrat toată activitatea sa progresului intereselor economice ale țării. Apoi, adresându-se ministrului României, a reamintit strălucita sa carieră ca director de presă la Ministerul Afacerilor Străine al României. Aceste funcțiuni l-au pus în contact cu oamenii politici și ziariști eleni și i-au dat ocazia de a și manifesta sentimentele sale de afecțiune față de Grecia. D. Pouloupoulos a reamintit de asemenea acțiunea d-lui Filotti ca ministru al României la Ankara.

„Contribuția sa la dezvoltarea Înțelegerii Balcanice, a spus d. Pouloupoulos, merge mână în mână cu activitatea pe care a dezvoltat-o ca secretar al Rotary-Clubului, al cărei unul din fondatori este. Aci, diplomatul și rotarianul se confundă, căci efortul în favoarea Înțelegerii Balcanice este tocmai aplicarea principiilor rotariene, între care se enumără pacea și cooperarea frățească a popoarelor. Toate gândurile noastre se îndreaptă către cei patru ani de existență ai Pactului balcanic, care este un model de adevărată colaborare și un luminos exemplu care întărește convingerea noastră asupra posibilității cooperării pașnice între popoare. Sperăm că exemplul nostru va putea inspira și alte popoare cu diriguitorii lor.

„D. președinte a reamintit apoi opera d-lui Dragu. În colaborare cu rotarianul d. Papadakis, directorul general al Subsecretariatului presei și turismului și secretar general al Rotary-ului, d. Dragu a creat Uniunea Presei Balcanice, care contribuie atât de mult la crearea unei atmosfere amicale și fecunde între națiunile balcanice.

„Terminând, președintele a exprimat urările tuturor asistenților pentru prosperitatea și progresul poporului român și a băut în sănătatea invitaților Rotary-Clubului.

„Ministrul României, d. Filotti, a luat apoi cuvântul, mulțumind pentru tot ce s'a spus de dânsul ca amic al Greciei și ca rotarian. Dânsul nu se consideră aici ca străin și este fericit de a se regăsi în atmosfera frățească a Rotary-Clubului.

„Vorbind de legăturile între personalitatea diplomatului și aceea a rotarianului, d. Filotti a spus că ambii nu au decât un principiu comun: acela de a servi.

„Frumoasa alocuțiune a d-lui Filotti a fost călduros aplaudată“.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa Statelor-Unite.

Cotidianul CHRISTIAN SCIENCE MONITOR, cu data de 19 Februarie, publică un articol al trimisului său special, care, impresionat de activitatea constatată în București, nu ezită să spună că aceasta zugrăvește creșterea avuției României de azi:

„Pe străzile Bucureștilor curge azi un torent de forță — vezi o activitate intensă, construcții mari și largiri de străzi. Tot orașul este refăcut.

„Impresia de forță și iuteală pe care o dă construirea noilor clădiri este accentuată și de circulație. Nu există alt oraș în Europa centrală, sau de Sud-Est, unde să vie un râu iute și neisprăvit de automobile noi și excelente, majoritatea marcă Americană. Aproape că-ți vine să te crezi într'una din metropolele americane; așa curg automobilele în sus și în jos, pe bulevarde.

„Dar și curentul culturii nu este mai prejos în București. Unele din lucrări sunt de înaltă calitate, altele mai slabe, dar luate în total, mișcarea promite foarte mult.

„Afacerile în România curg cu aceeași impetuositate cu care se clădește. În 1936, țara a avut o balanță comercială favorabilă de circa 8 miliarde lei. România a vândut mai multe grâne, petrol, fructe și cherestea de cât în orice alt an dela începutul crizei economice.

„In resurse naturale nu este altă țară în Europa de răsărit, care să egaleze România, iar această bogăție curge acum, cu trenul și cu vaporul, între piețele mondiale“.

Autorul constată că un singur lucru stă în drumul unei înfloriri fără seamăn a comerțului intern. „Programul este împiedecat de multe taxe impuse. Aci se referă la un raport al Camerei de comerț, către Ministerul de resort, în care arată doleanțele comercianților. Apoi, încheie:

„Când România va înlătura aceste dificultăți, cu siguranță că va juca un rol mult mai important în afacerile europene“.

Presa polonă.

Publicația de specialitate POLSKA GOSPODARCA, a tipărit în numărul său din 5 Martie un foarte interesant articol asupra situației financiare și economice a României, în anul 1936.

După ce trece în revistă diferitele ramuri ale vieții financiare și economice românești, autorul articolului ajunge la concluzia că România „a făcut în cursul anului trecut simțitoare progrese, situația ei economică și financiară putând fi considerată drept foarte favorabilă în comparație cu situația din alte țări“.

Articolul se întemeiază pe cifre precise și constituie o prețioasă contribuție la cunoașterea exactă a stărilor de lucruri din România.

Presa maghiara.

În numărul din 28 Februarie, PESTER LLOYL, sub titlul „Actualitate economică sporită în România“, publică un articol de d. J. F. Köver. Autorul scrie: „În parte vizibil, în parte invizibil, se lucrează în România la formarea nouă a pactelor economice, pe care le are cu un șir de State. După cum se știe, raporturile economice dintre Statele Micii Înțelegeri sunt examinate anual. Afară de aceasta, sunt iminente negocieri cu Ungaria la Budapesta, iar cu Austria se negociază actualmente la București.

„După o muncă de luni de zile s'au terminat recent negocierile cu Italia. S'au realizat contingente importante pentru ambele părți.

„Din partea Elveției România a obținut aprobarea să plătească de acum înainte, în loc de 89%, 80% în clearing. În ce privește Olanda, nu s'a realizat încă nimic în această direcție“.

CULTURĂ ȘI ARTĂ

Presa greacă

Cotidianul TO FOS din Salonic, a publicat în extenso, conferința d-lui profesor universitar M. Maravelakis, care vorbind despre originea zăcămintelor de petrol din lumea întregă, subliniază reputația universală a d-lui prof. Mrazec, a cărui fotografie o reproduce TO FOS și după ce amintește de explicația pe care d. prof. Mrazec o dă prezenței iodului în unele zăcămintele de petrol din România, adaugă:

„Cu această ocazie, suntem datori să amintim că d. prof. Mrazec dela Universitatea din București, reprezintă o glorie a științei în ramura petrolului. D-sa este sufletul întregii mișcări pentru tot ce privește studiul și cercetarea zăcămintelor petrolifere ale României. Publicațiile d-sale clasice au luminat multe puncte obscure ale acestei științe și au deschis multe orizonturi noi, pe care le urmează astăzi geologii specialiști pentru petrol“.

Mai departe, distinsul conferențiar, ocupându-se de cercetările geologice din Epirul grecesc, amintește pe specialiștii străini, care și-au dedicat activitatea acestor cercetări, subliniind între altele:

„Cele mai noi însă, cercetări geologice în Epir, le datorăm geologului român d. Constantin Nicolescu, profesor la Școala Superioară de Comerț a României din Salonic. D. Nicolescu este un elev al d-lui profesor Mrazec și a fost colaborator al Institutului Geologie al României.

„Acești geologi, profund cunoscători ai chestiunilor apariției petrolului în zona Carpatică, au venit în Grecia în anul 1911, spre a studia Epirul din punct de vedere petrolifer, deoarece în Epir se prezintă aceeași poziție a straturilor și aceeași formație geologică ca și în munții Carpați.

„De atunci și până astăzi d. C. Nicolescu a publicat o serie întreagă de lucrări de specialitate asupra Epirului“.

D. prof. Maravelakis enumără apoi publicațiile și comunicările datorite d-lui C. Nicolescu, adăugând că „după mișcarea științifică, provocată de către aceste publicațiuni ale distinsului geolog român, în anul 1919, un grup de capitaliști francezi a făcut guvernului grec propuneri pentru o cercetare și exploatare a subsolului Greciei, iar guvernul grec a acceptat aceste propuneri“.

În încheiere, d. prof. Maravelakis insistând asupra însemnătății petrolului, atât pentru viața economică a unei țări, cât și pentru apărarea națională, cere să se studieze în Grecia și să se ia ca pildă legislația țărilor producătoare de petrol „și cu deosebire a Statelor a căror

economie națională și mediu geologic și cultural, sunt asemănătoare celor din Statul Elen, între care, în primul rând, este țara amică și aliată, România, care prin instituțiile sale științifice de înaltă valoare, ca de pildă Institutul Geologic din București, creat și organizat de ilustrul profesor d. L. Mrazec“.

Conferința d-lui prof. Maravelakis a fost ilustrată cu interesante proiecțiuni de schițe și numeroase fotografii din regiunea Prahovei.

Presa austriacă.

Cu data de 4 Martie REICHSPORT ocupându-se de expoziția de artă țărănească de sub patronajul arhiducesei Ileana, arată că această expoziție se bucură de mare interes. „Lucrurile expuse se disting printr'un gust ales, mai cu seamă în ce privește culorile“.

Presa argentiniană.

Ziarul LA NACION, care apare la Buenos-Aires, publică în numărul său din 31 Ianuarie un articol semnat de cunoscutul scriitor și ziarist Corpus Barga, care a vizitat de curând România. Articolul bogat ilustrat cu frumoase fotografii, despre mănăstirile din România, descrie pe larg minunile de arhitectură și frescele originale ale mănăstirilor din Bucovina. Autorul insistă mai departe asupra bogățiilor artistice și mai ales asupra țeșturilor vechi și broderiilor pe care aceste mănăstiri le posedă.

DIVERSE

Presa belgiană.

În numărul din 25 Februarie, L'INDEPENDANCE BELGE publică un articol intitulat „Bucureștii se transformă și se înfrumusețează rapid“, în care constată o radicală schimbare a aspectului Capitalei noastre, „a cărei populație s'a triplat în decurs de 20 ani“.

„Examinând rezultatul tuturor lucrărilor edilitare care au fost realizate, serie în concluzie ziarul din Bruxelles, nu ne putem opri de a admira opera înfăptuită. Bucureștii îmbracă un aspect cu totul occidental: grădini frumoase, muzee, piscine și, în general, pitorescul orașului cu culoarea sa locală și rezultatul unei administrații judicioase provoacă admirația tuturor.

„Dar ciclul de construcțiune e departe de a fi terminat! Toate acestea sunt datorite d-lui Alexandru Donescu, actualul primar al Bucureștilor, care își cheltuiește întreaga sa energie pentru înfrumusețarea și modernizarea Capitalei“.

Presa cehoslovacă.

Revista L'EUROPE CENTRALE, cu data de 6 Martie, sub titlul „România deține recordul lumii de natalitate“, serie că țara noastră face progrese uimitoare în domeniul demografic. Revista sublinează că minoritățile naționale din România au o natalitate mult mai mică decât Românii, și adaugă:

„Țara aceasta este pe drept cuvânt mândră de media sa de treizeci și cinci de nașteri la o mie de locuitori, ei-fră care o așează în fruntea tuturor Statelor din lume“.

VIZITA D-LUI VON NEURATH LA VIENA ȘI PROBLEMA HABSBURGILOR

Presa germană.

Vizita la Viena a d-lui von Neurath reține interesul deosebit al presei germane din 23 Februarie.

GERMANIA observă că vizita ministrului de externe nu urmărește încheierea vreunui tratat sau a vreunei convenții. „Totuși ea va da prilejul să se discute, într-o atmosferă cordială și amicală, problemele internaționale care interesează cele două țări. Printre chestiunile care rămân de soluționat în urma convenției germano-austriace dela 11 Iulie, relațiile economice dintre cele două țări vor cere probabil un studiu special. Pe de altă parte se va discuta și problema schimburilor culturale și se poate presupune că discuțiile vor purta și asupra pacificării interne a Austriei.

„Imperiul german și întregul popor dorește să dea acordului dela 11 Iulie întreaga eficacitate pe care o poate avea“.

ESSENER ALLGEMEINE ZEITUNG subliniază că vizita s'a produs într'un moment care este remarcabil pentru atmosfera de claritate politică.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG relevă de asemenea că este de mai mare importanță să se mențină actuala atmosferă de conciliațiune și relațiile normale, decât să se soluționeze unele amănunte care ar putea face poate obiectul unor lungi discuțiuni.

Presa germană din 24 Februarie comentează vizita făcută la Viena de d. von Neurath, ministrul afacerilor străine al Reichului.

VOELKISCHER BEOBACHTER scrie: „Modul cum presa din Viena a primit pe ministrul german ne-a surprins în mod dezagreabil.

„Fără a da o prea mare însemnătate tonului folosit de aceste ziare, trebuie să constatăm că vor mai trebui făcute eforturi considerabile spre a înlătura toate obstacolele care mai împiedecă acordul din Iulie trecut să dea toate roadele sale“.

BERLINER LOKALANZEIGER arată că la Viena s'au produs ciocniri cu poliția, fapt care nu este agreabil, dar care se datorește unor manevre care tind să turbure colaborarea între Reich și Austria.

NATIONAL - SOZIALISTISCHE KORRESPONDENZ reamintește că acum câteva luni Viena a primit vizita unor oameni de Stat din Italia și din Ungaria. Presa austriacă nu a folosit acel prilej pentru a împiedea orice manifestare sau pentru a califica asemenea manifestări de „scene sgomotoase“. Ne reamintim cu acest prilej declarația făcută de Fuehrer în Reichstag când a subliniat cât de util ar fi, în interesul colaborării dintre popoare și a consolidării păcii, să se poată pune capăt încercărilor de otrăvire a unora din ziare.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG arată că atât d. Guido Schmidt cât și d. von Neurath au subliniat că acordul din 11 Iulie 1936 a fost o expresie a sentimentelor popoarelor german și austriac.

BERLINER TAGEBLATT scrie:

„O anumită presă austriacă a refuzat să ureze bun venit d-lui von Neurath. Sub impulsul acestor ziare, „au-

toritățile subalterne“ au crezut că trebuie să mobilizeze bastoanele de cauciuc“.

„În felul acesta ele au făcut inconștient jocul frontului comun Habsburg-Moscova“.

„Trebuie să fie incorigibil pentru a nu fi edificat prin aceste cuvinte. Noi suntem convinși că mașinațiunile de acest fel vor fi neputincioase de a opri înflorirea ideii de sânge și de rasă, care tinde la o înțelegere deplină între Germania și Austria“.

De asemenea același ziar mai publică declarațiile d-lui von Papen, în această privință:

„Vizita d-lui von Neurath la Viena este o etapă în plus în perioada care a început la 11 Iulie“.

„Reichul și Austria — a spus mai departe în esență d. von Papen — trebuie să urmeze politicii paralele, paralelism pe care l-ar favoriza stabilizarea și pacificarea internă a Austriei.

„Acordul germano-austriac nu a lichidat numai relațiile anormale dintre cele două țări, dar a și exprimat voința leală a celor două părți, ca tensiunea care mai subsistă încă să fie înlăturată. Acordul este și un punct de plecare pentru desvoltări ulterioare.

„În Austria rezultatele obținute de politica Fuehrerului, care a mântuit Reichul de lanțurile dela Versailles și i-a redat libertatea interioară și exterioară“, au fost salutate cu satisfacție.

„Concluzia la care s'a ajuns totdeauna este că în drumul pe care-l au de urmat în Europa, cele două țări nu trebuie să se îndepărteze una de alta. Această afirmație a unei politici comune s'a manifestat din nou cu prilejul vizitei baronului von Neurath, care a dovedit că acordul dela 11 Iulie și adâncirea lui sunt elemente solide la temelia unei noi ordine europene.

„În Germania s'a constatat cu satisfacție că stabilizarea internă a Austriei a făcut progrese incontestabile dela 11 Iulie.

„Suntem convinși că guvernul austriac va continua să acorde toată atenția acestei stabilizări și pacificări interne.

„Atât este destul pentru a se vedea cât de mult sunt însuflețite amândouă țările de dorința sinceră de a se acorda ideii germanice un cadru mai larg, care să cadreze cu misiunea sa istorică, contribuind totodată la pacificarea reală a lumii“.

Comentând vizita d-lui von Neurath la Viena, DEUTSCHE DIPLOMATISCH-POLITISCHE KORRESPONDENZ din 25 Februarie, scrie:

„Vizita la Viena a ministrului de afaceri străine al Reichului a atins scopurile care erau așteptate“. Publicația oficioasă germană adaugă că factorii materiali joacă un rol mai puțin important în raporturile austro-germane, decât factorii psihologici și subliniază că sarcina de organizare a tot ceea ce este comun celor două țări, nu poate fi îndeplinită cu grabă, ci cere aplicarea unui sistem“.

Referindu-se apoi la manifestațiile prilejuite de sosirea d-lui von Neurath la Viena, DEUTSCHE DIPLOMATISCH-POLITISCHE KORRESPONDENZ, declară:

„Convingerea că poporul sprijină aceste încercări de apropiere, este încurajatoare pentru ambele părți. În ce

privește Germania, așa și nu altfel, va fi interpretată cordială primire făcută ministrului de afaceri străine al Reichului în timpul șederii sale la Viena“.

Publicația germană afirmă apoi că acordul austro-german dela 11 Iulie constituie „un act de pace“ și face o vină anumitor ziare străine de a manifesta speranța că „orientarea viitoare a relațiilor germano-austriace ar putea provoca o criză de supărare între Berlin și Roma...“.

„Aceste organe vor deschide la timp ochii opiniei publice din Germania și Austria asupra motivelor unei stări de spirit care se opune înăuntrul deseori în lume poporului german în întregimea lui“.

Ziarul DER AGRIF din 1 Martie, organ național-socialist, comentează în mod foarte favorabil articolul din GIORNALE D'ITALIA, împotriva restaurării Habsburgilor în Austria.

Ziarul scrie: „Chestiunea habsburgică este lichidată. Atitudinea Italiei este cu atât mai importantă cu cât în ședința Marelui Consiliu al partidului fascist, d. Mussolini va face cunoscută hotărîrea sa asupra orientării politicii sale. Această hotărîre este anticipată din faptul că drumul Imperiului trece prin Canalul de Suez, iar nu prin Klagenfurt. În afară de aceasta, mari manevre se vor face anul acesta în Sicilia, în loc de Brenner. În sfârșit, Italia fortifică insula Pantellaria, spre a servi drept bază în contra unei flote mediteraneene puternice înarmate“.

După ce afirmă că mare parte din opinia europeană este ostilă față de restaurarea Habsburgilor, DER AGRIF face o critică severă în contra acestei familii, pentru a termina apoi astfel:

„Situația politicii externe este astfel încât niciun șef de guvern austriac nu ar putea să primească venirea ilegală a arhiducelui Otto în Austria, astfel decât a făcut-o Regentul Horthy în 1920; se știe că acesta s'a opus la venirea arhiducelui Carol de Habsburg cu ajutorul armatei. Chiar realizarea planului legal, acela de a se alege arhiducele Otto de Habsburg ca președinte-federal de către primarii austriaci, ar fi pentru Austria un joc periculos, care ar pune în pericol propria sa existență. Visul frumos s'a sfârșit“.

Presa austriacă.

Ziarele austriace din 23 Februarie se ocupă de vizita la Viena a d-lui von Neurath. Ele nu se pot opri să nu vorbească și de manifestațiile favorabile național-socialismului, la care a dat ocazie această vizită.

Astfel NEUES WIENER TAGEBLAT socotește că totul s'a produs după un plan bine organizat. O parte din manifestanții național-socialiști erau aduși la Viena din provincie. „Ei au procedat astfel, probabil în speranța că represiunea va fi mai puțin aspră în timpul vizitei la Viena a ministrului german“.

Ziarul socotește totuși că „nu trebuie să se exagereze însemnătatea politică a exceselor, deoarece—afirmă el—o parte din manifestanți erau indivizi suspecti, în majoritate șomeri“ și care „nu pot schimba voința populiară“.

„Raporturile austro-germane nu trebuie să se bazeze numai pe acorduri, ci să reiasă din conștiința legăturilor noastre naționale și din comunitatea destinului nostru“, a declarat baronul von Neurath ziarului WIENER NEUSTE NACHRICHTEN, organ germanofil.

Pe de altă parte d. von Papen, într'un interviu acordat aceluiași ziar, vorbește de „dorința profundă a celor două guverne de a nu se îndepărta de ideea că germanismul are un rol de seamă în acțiunea pacifică“.

Tonul ultimelor comentarii ale ziarelor semi-oficioase din Viena, cum sunt ziarele NEUE FREIE PRESSE și REICHSPOST militează în jurul ideii că „niciodată n'a fost vorba să se tragă vreun profit din actuala vizită a d-lui von Neurath, pentru a se modifica acordurile pozitive“.

Ziarul NEUGKEITS WELTBLATT din 28 Februarie publică un articol în care combate punctul de vedere exprimat de ziarele germane, care susțin că restaurarea Habsburgilor ar echivala cu deschiderea unei noi perioade de tulburări.

Ziarul vicenez consideră această concepție ca aducând o atingere drepturilor de suveranitate ale Austriei.

NEUGKEITS WELTBLATT se pronunță pe de altă parte contra unei știri primită din Roma, potrivit căreia Sfântul Scaun nu încearcă să favorizeze restaurarea Habsburgilor.

În sfârșit, același ziar declară că o colaborare cu opoziția naționalistă din Austria ar fi imposibilă.

După cum se știe, cercurile opoziției naționaliste din Austria sunt adversare declarate ale unei asemenea restaurații.

WIENER NEUESTE NACHRICHTEN din 1 Martie nu împărtășește părerea susținută de alte ziare, că legitimismul ar fi înrădăcinat în inima poporului austriac.

Ziarul observă că mișcarea legitimistă nu are nici măcar trei ani de existență și un număr foarte redus de partizani. „Prin urmare nu trebuie să se creadă că întoarcerea Habsburgilor ar fi favorizată de numeroși austriaci.“

„Nu poate fi vorba decât de o parte din vechia aristocrație, de ofițeri din vechia armată imperială și de funcționari ai vechiului regim“.

Ziarul OSTLAND crede că restaurarea Habsburgilor nu s'ar putea realiza decât printr'o lovitură de stat. Cei care vreau să dea Austria lui Otto de Habsburg, să facă bine și să-și amintescă totdeauna tragedia Impăratului Carol.

În numărul din 17 Februarie, WIENER WIRTSCHAFTS-WOCHE publică o convorbire cu senatorul Alexandre Millerand, fost președinte al Republicii franceze.

D. Millerand a declarat: „Complexul de probleme „Europa centrală, poate fi privit din două puncte de vedere. Întâi aș vrea să mă ocup de punctul de vedere economic. Toate Statele dunărene, în primul rând Austria, au interes să-și lărgescă raporturile economice, prin convențiuni. Astfel pot pricepe, dacă de pildă Iugoslavia se străduiește să-și intensifice raporturile ei economice cu Germania. Ar fi deplasat din partea Franței, dacă ea ar face guvernului iugoslav imputări în această direcție. Franța și Anglia ar trebui să facă concesiile economice largi Statelor centrale europene și Sud-Est europene. După cum m'am putut convinge, guvernul francez lucrează în această direcție.“

„În ce privește politica, există marea primejdie a germanizării Bazinului Dunării și poate mai târziu și a Balcanilor. Pentru a întâmpina cu succes, această primejdie, Statele amenințate ar trebui să se unească“.

Cu data de 23 Februarie, NEUE FREIE PRESSE, ocupându-se de vizita d-lui von Neurath la Viena, declară că toasturile ținute oglindesc satisfacția asupra activității de până acum. „Atât d. von Neurath, cât și d. Schmidt, n'au tăgăduit că mai există probleme dificile.“

Dar ele pot fi soluționate în mod satisfăcător, dacă se încearcă soluționarea lor într'un spirit just. Nimeni nu așteaptă surprize dela vizita d-lui von Neurath'.

NEUES WIENER JOURNAL cu data de 24 Februarie constată, cu privire la vizita d-lui von Neurath la Viena, că d-nii: von Neurath, Schuschnigg și Schmidt, n'au contribuit numai la asigurarea păcii europene, ci cooperând au contribuit și la aprofundarea raporturilor amicale dintre Viena și Berlin.

WIENER WIRTSCHAFTS-WOCHEN cu data de 24 Februarie publică un articol de monseniorul Ludovic Makray, în care se ocupă de recentul discurs al d-lui Schuschnigg. După ce declară că o Austrie independentă este cea mai bună garanție pentru consolidarea Bazinului Dunării, arată că ea poate împlini această misiune numai dacă erea Ungaria alături de ea.

In continuare scrie:

„In programul înarmării al Angliei nu văd contururile unei primejdii de războiu ci organizarea păcii. Pe Marea Britanie o așteaptă misiunea să încurajeze noua orânduire a Bazinului Dunării, vindecând astfel rana deschisă de pe corpul Europei și înlăturând actualul focar permanent din inima Europei“.

NEUES WIENER TAGBLATT din 26 Februarie, sub titlul: „Bazinul Dunării popoarelor dunărene“, publică un articol de profesorul Elemer Hants, în care, scrie, între altele:

„Bazinul Dunării popoarelor dunărene“ este dorința multor milioane de oameni, care se simt amenințate în libertățile lor politice de răzvrătirile de egemonie străine. Popoarele dunărene au o istorie unitară, care este scrisă cu și mai mult sânge decât istoria tuturor celorlalte popoare. Popoarele apusene să vadă în ele păstrătorii culturii lor. Ceea ce desparte astăzi popoarele dunărene este o boală sufletească, este naționalismul lor exagerat.

„Statele Bazinului Dunării sunt prea mici și prea populate, iar economia lor este prea unilaterală ca să poată fi independente de vecinii lor. Europa dunăreană este o totalitate unitară, care nu se poate însănătoși atâta timp cât diferite membre sunt bolnave“.

NEUES WIENER JOURNAL cu data de 28 Februarie publică o convorbire cu amiralul englez Kerr. „D. Kerr a declarat că Englezii urmăresc cu interes străduințele Austriei pentru redobândirea formei de Stat monarhică. După opinia d-sale, care este împărtășită de majoritatea poporului englez, monarhia este forma de Stat cea mai favorabilă pentru Austria. Soluționarea chestiunii habsburgice este menită să decidă soarta Austriei ca Stat independent“.

Presa italiană.

Subliniind comentariile ziarelor străine cu privire la vizita d-lui von Neurath la Viena și cu deosebire preținsul veto pe care ministrul de afaceri străine al Reichului l-ar fi opus unei eventuale restaurări a Habsburgilor, TRIBUNA din 23 Februarie scrie că această înformație este produsul fanteziei.

„Cancelarul Schuschnigg, adaugă ziarul, a precizat împede caracterul problemei restaurării și modul în care ea se pune în situația Austriei. In prezența acestei stări de lucruri, este evident că d. von Neurath nu avea să opună niciun fel de veto, cu atât mai mult cu cât nu există nicio contradicție între Austria, Germania și Italia în privința acestei probleme.

„Vizita ministrului de afaceri străine al Germaniei este în spiritul protocolurilor dela Roma și a acordului austro-german din 11 Iulie 1936, semnat în același spirit“.

GAZETA DEL POPOLO din 22 Februarie ocupându-se de vizita d-lui von Neurath la Viena, scrie că: „relațiile dintre cele două state sunt urmărite cu mult interes de străinătate, pentru a se descoperi elementele ce pot turbura aceste relații; Germania și Austria față de acest lucru, pentru interesul comun, caută să elimine orice neînțelegeri.

„Pentru Germania cele două puncte delicate ale politicii austriace sunt constituite de faptul că guvernul austriac nu înțelege să dea nicio libertate de acțiune elementelor naționaliste austriace și că propaganda pentru restaurarea monarhiei sunt aprobate și susținute de guvern“.

Ziarul LA STAMPA din 24 Februarie, referindu-se la vizita d-lui von Neurath la Viena, scrie că s'a publicat un comunicat oficial al întrevederilor care au avut loc în capitala Austriei.

„S'a stabilit că acordul dela 11 Iulie 1936 s'a arătat apt ca bază pentru restabilirea raporturilor dintre cele două țări.

„In ce privește problema politică din Europa Centrală, s'a constatat un acord deplin asupra directivelor pe care se bazează politica externă a celor două țări, politică care tinde la menținerea unei păci durabile și generale“.

Desmițând diferitele zvonuri răspândite în străinătate cu privire la întrevederile dintre d-nii: von Neurath, Schuschnigg și Guido Schmidt, și în special cele cu privire la chestiunea restaurării Habsburgilor, GIORNALE D'ITALIA din 25 Februarie definește astfel punctul de vedere italian în această chestiune:

„Precizăm odată pentru totdeauna că Italia consideră problema restaurării monarhiei în Austria ca lipsită de actualitate și ca primejdioasă, dacă se pune în clipa de față.

„Problema este lipsită de actualitate, deoarece nimeni, nici în Austria, nici în altă parte, nu simte astăzi nevoia de a se schimba regimul politic actual al Austriei, care a dat dovida capacității sale și care s'a întipărit adânc în conștiința națională a Austriei.

„Problema este primejdioasă deoarece chiar și simpla ei prezentare ar da prilejul unor noi turburări interne în Austria. Italia nu a vorbit niciodată de această problemă, nici măcar de aspectele ei doctrinare. Ar fi de dorit ca toate celelalte țări să păstreze aceeași tăcere“.

Răspunzând comentariilor făcute de o parte din presa franceză asupra atitudinii Italiei în chestiunile restaurării monarhice în Austria, GIORNALE D'ITALIA din 1 Martie, scrie:

„Întreaga politică a guvernului din Roma față de guvernul din Viena a fost și este dictată de principiul menținerii independenței politice și integrității teritoriale a Austriei, precum și de principiul recunoașterii caracterului de națiune germană a acestei țări.

„Această politică este consfințită prin protocolurile dela Roma și, în ce privește raporturile politice austro-germane, prin acordul încheiat la 11 Iulie 1936, între guvernele din Viena și Berlin.

„In temeiul acestor principii, restaurarea monarhiei în Austria, independent de punctele de vedere față de dinastia Habsburgilor, nu este o chestiune de actualitate și este în consecință primejdioasă. Pe de altă parte, această chestiune a fost lăsată deoparte, neexistând de altfel niciun act sau discurs al diplomației italiene care

ar putea face să se creadă că Italia ar fi fost favorabilă restaurării Habsburgilor“.

Ziarul adaugă: „Când Francezii încearcă a face să se creadă că numai restaurarea Habsburgilor ar salva independența Austriei, Italia răspunde că dimpotrivă această restaurare ar putea să compromită în mod hotărâtor independența Austriei, creând totodată o situație dramatică în întreaga Europă“.

GIORNALE D'ITALIA din 26 Februarie publică sub titlul „Speculațiuni inutile“, un articol semnat de d. Virginio Gayda, în care spune că vizita d-lui von Neurath la Viena, „a deșteptat obișnuitele speculațiuni ale presei internaționale, întotdeauna gata de a crea confuzii.

Unii au vorbit de formarea unei quadruple înțelegeri, între Roma, Berlin, Viena și Budapesta. A fost categoric desmințită. Alții au vorbit de un proiect de restaurare dinastică în Austria, atribuind Italiei, dacă nu directă inițiativă, cel puțin un consimțământ decis. Și această știre este imediat și în totul desmințită.

Vieața națională a Austriei, recunoscută și apărută în individualitatea ei de Italia și de Germania, nu are astăzi nevoie de noi transformări de regim, pentru a se afirma prin toate valorile ei, în sistemul națiunilor europene. Acestea spuse, Italia precizează clar, odată pentru totdeauna, că consideră problema restaurării în Austria, ca fiind de neactualitate și periculoasă. Neactuală, deoarece nimeni, nici în Austria și nici în afară, nu simte astăzi nevoia schimbării actualului regim politic austriac, care s'a imprimat atât de profund în conștiința națională a Austriei. Periculoasă, deoarece numai singura prezentare a acestei probleme ar putea provoca perturbări în însăși națiunea austriacă“.

Presa franceză.

In numărul din 20 Februarie, revista L'EUROPE NOUVELLE publică un articol datorit d-lui Albert Mousset, articol în care se examinează punctul de vedere austriac în chestiunea restaurării Habsburgilor.

„Ni se spune, scrie d. Mousset, că pentru reînvierea energiei naționale a unui popor a cărei putere de voință este destul de intermitentă, este nevoie de o mistică. Această mistică, d. Schuschnigg și legitimiștii cred a o găsi în exaltarea vechinului sentiment monarhic.

Cât mai realist este punctul de vedere al Micii Înțelegeri care nu vede în reînnoirea Habsburgilor decât un pericol anacronism care tinde să înlăture riscurile prezentului prin erorile din trecut. Pentru ea detronarea din 1918, a fost mult mai puțin epilogul unei înfrângeri decât termenul unui proces istoric irevocabil condamnat.

Căci nu cu Austria, ci cu Imperiul Austriac ne-am războit. Poate că s'a uitat acest fapt“.

In editorialul din 22 Februarie, LE TEMPS, scrie între altele:

„D. von Schuschnigg a susținut că restaurarea monarhiei este o chestiune exclusiv internă, care nu privește decât poporul austriac. Acesta se poate hotărî pentru restaurare, în deplina sa suveranitate și în cadrul constituției în vigoare, atunci când interesele sale o vor cere.

Ori, această teză austriacă preocupă pe Germani. S'a pretins chiar că d. von Neurath ar avea misiunea să notifice guvernelor din Viena și din Roma, veto-ul absolut al Germaniei contra oricărei restaurări.

În ciuda apropierei cu Italia, a acordului cu Austria, a noii politici inaugurate în Europa Centrală, național-socialismul german nu a renunțat la Anschluss. Problema austro-germană subsistă în complicitatea ei inițială“.

Același ziar mai publică o corespondență din Roma în care se analizează punctul de vedere italian în această chestiune:

„Pentru Italia, scrie LE TEMPS, soluția restaurării Habsburgilor nu exclude oarecare posibilități de conflict. Există într'adevăr, temeri la Roma, că odată instalați la Viena, Habsburgii, amintindu-se de trecutul lor să nu manifeste tendințe expansioniste spre Mediterana. Se recunoaște iarăși că restaurarea este de natură să provoace îngrijorări în sânul Statelor Micii Înțelegeri. Ori cum, Roma înclină în a aproba atitudinea cancelarului Schuschnigg, de oarece nu există alt mijloc de a împiedica Anschlussul. Aceasta este situația ce concernă Roma. Trebuie adăugat că posibilitatea unei restaurări nu este examinată decât pentru Austria. Se recunoaște, că dacă Ungaria ar intra în linie, chestiunea ar avea un aspect mult mai grav și plin de primejdii“.

D. Saint-Brice scrie în LE JOURNAL din 23 Februarie:

„Toată lumea știe că Reichul hitlerist vede în restaurarea Habsburgilor principalul obstacol al Anschlussului.

Mica Înțelegere rămâne ireductibilă când este vorba de instalarea monarhiei la Viena. Italia ea însăși care își rezervase de a patrona restaurarea a adoptat o nouă tactică. Ea menajează Berlinul și face avansuri Belgradului.

Calea este deci liberă trimesului german, care dispune de timpul necesar pentru desăvârșirea planului de pătrundere în Austria.

Amânând la infinit restaurarea, puterile interesate nu fac decât jocul Germaniei“.

EXCELSIOR, cu aceeași dată, sub semnătura d-lui Marcel Pays, după ce face o dare de seamă a primirii făcute la Viena d-lui von Neurath, scrie:

„Situația este destul de paradoxală. Germania nu vrea cu niciun preț reînnoirea Habsburgilor. În acest punct Reichul este de acord cu țările Micii Înțelegeri, ostile cu îndârjire restaurării monarhice în Austria. Din spirit de solidaritate cu Cehoslovacia, România și Iugoslavia, Franța împărtășește vederile Germaniei asupra acestui aspect al problemei austriace. Dar această comunitate de păreri nu merge mai departe. Franța se opune Anschlussului. Prin aceasta ea este de acord cu Italia.

Trebuie să acordăm această dreptate Cancelarului Schuschnigg, aceea că el face ce poate pentru a menține în ciuda zbuciumului partidelor austriace, un echilibru nestabil, care permite țării sale să trăiască într'o independență relativă, între Berlin și Roma.

Dar arta de a transforma în trăsură de unire Austria, teren de vânătoare economică și de rivalitate de influență politică pentru Germania și Italia, comportă riscuri“.

L'ORDRE, ocupându-se de chestiunea unei eventuale restaurări a Habsburgilor, se întreabă în ce stadiu se află această instanță, problema, și adaugă: „Se spune că prezența unui monarh la Viena ar pune capăt „provizoratului definitiv“, în care se găsește Austria; că Statul ar găsi în fine o formă stabilă și asigurată; că persoana suveranului ar permite funcționarilor, și mai ales membrilor din învățământ, care nu prea știu dacă trebuie să dea prioritate ideii Austriei independente sau ideii Anschlussului.

De altfel, trebuie să recunoaștem că reprezentanții oficiali ai legitimismului au știut să se desolidarizeze de periculoșii auxiliari care visau să reînvieze fosta dublă monarhie. Unul din leaderii legitimiști cei mai importanți, d. von Wiesner, a declarat, de curând, în modul

cel mai normal, că amicii săi dorește să întreprindă bune relațiuni cu Mica Înțelegere și să rezolve de comun acord cu ea, problemele economice și politice din bazinul dunărean“.

Ziarele din 24 Februarie comentează negocierile dela Viena, dintre d-nii von Neurath și Schuschnigg.

L'AMI DU PEUPLE scrie: „Toasturile oficiale nu ne spun nimic despre importanța conversațiilor duse ieri între cancelarul Schuschnigg și partenerul său german. Văzul „relațiilor culturale“ ascunde, evident, subiectul unor discuții mai grave. Este puțin probabil că acestea vor fi date în vileag pentru moment“.

ECHO DE PARIS scrie: „Se afirmă în cercurile austriace că d. Schuschnigg nu se va duce la cancelarul Hitler, la Berchtesgaden și că, dimpotrivă, își va grăbi cu 15 zile călătoria la Roma. Aici începe misterul și nu suntem în măsură să-l limpezim, ca și săptămâna trecută“.

L'OEUVRE socotește că vizita d-lui von Neurath a eșuat într-o măsură neîntâlnită în analele diplomatice. „In general, se crede că d. Schuschnigg joacă ultima carte. În neputință de a rezista hitlerismului în Austria, el pune Europei două alternative precise: sau Anschluss, sau monarhie, în nădejdea că în momentul de față vor fi fiind destule forțe coalizate împotriva Germaniei pentru a le determina să-l sprijine în readucerea monarhiei“.

D. Pierre Bernus scrie în JOURNAL DES DÉBATS: „Sosirea baronului de Neurath la Viena, a fost prilejul unor manifestări pangermaniste, care desigur au fost pregătite cu cea mai mare grije.

„Rezultă din aceasta că situația în Austria devine tot mai precară. Ne vine greu a înțelege în asemenea condiții, de ce în unele țări se face o împotrivire de principiu față de o restaurare eventuală. Pentru vecinii Austriei și pentru pacea Europei în genere, singura primejdie existentă este astăzi absorbirea țării de către Germania. Tot restul este secundar. Rămâne numai de văzut dacă restaurarea este de natură să împiedice Anschlussul. Aci ne aflăm în fața marelui necunoscut al politicii italiene. Care sunt vederile Romei și ce soluție propune? Nu putem crede că Italia să sacrifice de bună voie apropierea ei actuale cu Germania un viitor pe care l-ar compromite anexarea Austriei“.

„Dacă am avea o diplomatie, am fi informați asupra acestui subiect. Franța însă nu are ambasadă la Roma“.

LA RÉPUBLIQUE sub titlul „Germania la Viena“, ocupându-se de vizita d-lui Neurath la Viena, scrie:

„Înțelegem că, în actualele condiții, cancelarul Schuschnigg care voeste o Austrie liberă și independentă să arunce poporului său acest ultim colac de salvare: Habsburgii“.

„Noi, cei dela ziarul „La République“ nu ascundem că preferințele noastre ar fi fost îndreptate către o formațiune a unei confederații a republicilor dunărene“.

„Credem chiar că aceasta din urmă soluție ar putea fi realizată numai dacă s'ar renunța în unele locuri la revanșe imposibile, și în alte părți, la intransigență care nu mai e de circumstanță azi“.

„Dar oricare ar fi soluția la care ne-am opri, ne trebuie o soluție. Și ne trebuie cât de urgent. Cancelarul Hitler nu ne mai lasă timp de ezitare; ne încolțește să luăm o deciziune“.

„Situația Europei dunărene este de așa natură încât numai poate dăuna fără primejdie gravă pentru întregul echilibru vechiului nostru continent, grav și pentru noi“.

„Căci, știți ce înseamnă acest lucru, Germania la Viena. Aceasta înseamnă, în caz de conflict, patru corpuri de armată hitleristă în plus pe Rhin!“.

Presa franceză din 25 Februarie, continuă să comenteze situația din Austria.

ECHO DE PARIS spune că chestiunea austriacă va permite să se facă o verificare a valorii practice pe care o are axa Berlin-Roma. După ce amintește că la 1 Martie se întrunește marele consiliu fascist, ziarul arată că „în disperare de cauză, Viena se va întoarce probabil direct spre Franța și spre Anglia, dar acestea au brațele prea scurte“.

ECHO DE PARIS afirmă în continuare că în Europa dunăreană s'a produs o schimbare dela acordul austro-german din 11 Iulie și până acum, prin moartea lui Goemboes. „Guvernul Daranyi nu seamănă cu cel vechiu. Ungaria actuală nu ar putea vedea cu ochi buni biruința național-socialismului în Austria, căci regimul său interior ar fi amenințat. Această schimbare de atitudine a Ungariei a dat oare curaj lui Schuschnigg?“.

Correspondentul din Berlin al lui LE JOURNAL socotește că d. Schuschnigg nu pare să-și fi luat angajamente, în cursul conversațiilor sale cu d. von Neurath, cu privire la restaurarea Habsburgilor, căci încă ieri dimineață ziarele germane tunau și fulgerau contra lui Otto și comentau cu amărăciune „revirimentul în favoarea moștenitorului la tronul Ungariei“.

Insfârșit, L'OEUVRE afirmă că la Viena se pregătește călătoria d-lui Schuschnigg la Roma și „se manifestă încredere în restaurație“.

Același ziar afirmă că austriacii se bizuie în această primărie pe Italia, dar că în cazul când ajutorul Italiei nu ar putea veni „din cauza dificultăților cu Germania în cursul restaurării lui Otto, Austria se va întoarce spre Franța și îi va oferi înțelegerea cu Cehoslovacia, pe care aceasta ar vrea-o“.

LA LIBERTÉ scrie:

„S'a dovedit încă odată că soarta Austriei independente și nu numai a regimului său guvernamental, se hotărăște la Berlin și la Roma. Rămâne să știm în ce măsură vederile germane coincid cu vederile italiene. De pe acum o soluție de compromis pare a fi fost examinată: un pact în patru de apărare între Austria, Ungaria, Germania și Italia. Acest pact însă dacă ar lua ființă, nu ar fi altceva decât un condominium italo-germanic asupra Austriei și asupra Ungariei“.

„Pe de altă parte legitimiștii austriaci, pentru a potoli temerile Micii Înțelegeri asigură că restaurarea Habsburgilor nu implică alipirea Ungariei“.

„Oricare ar fi reacțiunile diverselor cancelarii europene, un fapt nu poate fi negat: înrăurirea precumpăritoare a blocului Hitler-Mussolini în Europa Centrală“.

In editorial LE TEMPS scrie:

„E ușor de înțeles că aceste incidente au putut crea o atmosferă desagrabilă și lumea dela Berlin se arată foarte încurcată de a le interpreta“.

„Unele ziare vieneze speră că incidentele de luna trecută vor determina o reacțiune eficace a dirigitorilor politicii austriace, căci, spune ei, e indispensabil ca patrioții să păstreze sentimentul unei absolute securități interne a Statului. Acest fapt va da poate de gândit la Berlin, unde lumea își va da socoteală, de sigur că ceea ce se cheamă noua etapă a colaborării austro-germană, nu e tocmai aceea pe care presa național-socialistă o anunță cu sgomot“.

L'ACTION FRANÇAISE, scrie între altele:

„Pericolul iminent care amenință independența Austriei este astăzi vizibil tuturor. Încă odată privirile se îndreaptă spre Roma. Protocolurile italo-germane dela Roma garantează totuși independența Austriei. Dar după incidentele dela Viena, guvernul roman se poate întreba dacă Berlinul respectă cu lealitate angajamentele luate.

„Ducele a salvat odinioară independența Austriei. Astăzi cu răsturnarea amicităților, nu mai poate fi vorba pentru dânsul de a trimite trupe la Brenner.

„Toți cei care consideră încă independența Austriei ca o problemă capitală pentru menținerea păcii, trebuie să convină, că pentru apărarea ei nu mai este decât un mijloc: restaurarea Habsburgilor“.

LA RÉPUBLIQUE din 26 Februarie, sub titlul „Partida care se joacă pe Dunăre“, publică un articol în care scrie: „Germania voeste Anschlussul. De ce? Pentru că acesta i-ar da:

1. Opt milioane de locuitori în plus.
2. Patru corpuri de armată în plus.
3. Dominația absolută asupra Cehoslovaciei, aproape încercuită.
4. Dominația absolută asupra Ungariei, al cărei granițe sunt deschise în partea Austriei și a Slovaciei.
5. O graniță comună cu Iugoslavia, de unde posibilitate de influență în Balcani.
6. Certitudinea că Italia ar fi de aci înainte mâna sa dreaptă.

„Anschlussul care n'are aerul de nimic, dă în realitate Germaniei un mijloc de a influența Italia; îi dă în același timp Imperiul Europei Centrale. Dacă Iugoslavia ar vrea să reziste, Reichul ar putea să manevreze prin Bulgaria și s'o ia în flanc.

„România n'ar putea să reziste mai mult, afară numai de cazul când s'ar asvârli în brațele Rusiei Sovietice.

„Germania la Viena, înseamnă, zece ani mai târziu, Germania la Triest, la gurile Dunării și Marea Egee“.

Ziarele franceze din 27 Februarie, continuă să comenteze evenimentele din Austria și atitudinea Italiei.

ACTION FRANÇAISE declară: „Dacă în adevăr GIORNALE d'ITALIA este, ca de obicei, interpreta fidelă a gândirii guvernului, în cazul acesta se pare că d. Mussolini s'a raliat la tabăra germană și că s'ar opune restaurării Habsburgilor. De sigur, motivele pentru a proceda astfel nu trebuiesc să-i lipsească; dar niciun motiv nu este destul de puternic pentru a eluda o problemă care se va pune mai curând sau mai târziu: Italia va accepta oare o frontieră comună cu Germania?“.

FIGARO scrie: „Luând poziție contra restaurării Habsburgilor, d. Mussolini nădăjduiește că va putea face să progreseze acțiunea sa la Belgrad și București. Pe de altă parte, politica italiană contează pe axa Berlin-Roma, pentru a ține Franța în șah, pentru a neliniști Anglia și pentru a scoate din acest joc maximum de profit. Dar Ducele joacă o partidă riscată. Dacă acordul germano-italian are drept consecință finală instalarea în surdină a celui de al treilea Reich la Viena, d. Mussolini nu va reuși decât să germanizeze Europa Centrală și va pierde războiul“.

ECHO DE PARIS scrie: „Ne mai putându-se bizui pe Italia, care se dă la o parte dela îndeplinirea făgăduielilor sale, d. Schuschnigg nu mai are altceva de făcut de cât să se îndrepte spre Mica Înțelegere, cu care ar fi încheiat un pact al Europei Centrale, dacă n'ar fi fost d. Mussolini. Dar proiectul restaurației nu mai are niciun sort de izbândă. Se anunță apropiata sosire la Pa-

ris a d-lui Guido Schmidt, secretarul de Stat austriac al Ministerului Afacerilor Străine. Aceasta înseamnă un apel la intervenția puterilor occidentale. Din nefericire, acest apel este tardiv“.

L'OEUVRE, scrie: „Micul incident care a determinat schimbarea de atitudine a Italiei, se pare că este invitația pe care guvernul englez a trimis-o Negusului pentru încoronare. Ducele a văzut în acest fapt o dovadă în plus că Anglia nu ar fi dispusă să recunoască prea repede imperiul italian în Etiopia. Acest fapt l-a îndemnat să acorde o deosebită atenție raportului pe care d. Goering l-a adresat contelui Ciano, la întoarcerea d-lui von Neurath la Berlin“.

In editorial LE TEMPS, scrie: „Recentele convorbiri dela Viena nu au permis să se găsească soluții practice chestiunilor în suspensie între Austria și Germania și, în deosebi, restaurării Habsburgilor, problemă în care punctele de vedere ale celor două guverne sunt cu totul opuse.

„Când d. von Schuschnigg s'a exprimat în această privință, totul dădea de gândit că era asigurat de sprijinul fără rezervă al Italiei. Iată însă, că GIORNALE d'ITALIA, oficiosul palatului Chigi, socoate într'un articol că vieața națională a Austriei, asigurată de Italia și de Germania, nu are nevoie de o schimbare de regim pentru a se afirma în toată valoarea ei și că se cuvine a se preciza lămurit că Italia consideră problema restaurării monarhiei la Viena, nu numai ca neactuală, dar și ca extrem de primejdioasă. Reiese din această atitudine că chestiunea Austriei care constituia, prin natura ei punctul slab al politicii concertate italo-germane, nu mai are astăzi aceeași importanță în ochii guvernului dela Roma. Cu alte cuvinte, înțelegerea între Italia și Germania este mult mai vastă și profundă decât se presupunea până acum. Roma fiind chiar resemnată să-i sacrifice cel puțin provizoriu interesele italiene cele mai evidente în Europa Centrală.

„Era ușor de prevăzut întorsătura pe care o iau astăzi lucrurile, atunci când d. Mussolini, temându-se de un conflict cu Anglia în Mediterana și de teamă de a se găsi izolat în Europa, a căutat înțelegerea cu Reichul și s'a resemnat la împărțirea influenței în Europa Centrală.

„Rămâne însă de știut dacă Italia a primit din partea Germaniei asigurări în ce privește viitorul imediat și ce valoare pot avea aceste asigurări, în ziua când chestiunea Anschlussului va redeveni iarăși de o actualitate arzătoare“.

L'ORDRE scrie:

„Cât timp Italia va socoti că interesele ei comandă să formeze un front politic comun cu Germania, ori ce încercare pentru a o readuce la Stresa sau la alte formule care astăzi nu mai au sens, nu are sort de reușită.

„Pe de altă parte Germania nu are nevoie să grăbească Anschlussul, căci timpul lucrează pentru dânsa, iar întrunarea arhiducelui Otto nu va avea loc atât timp cât va dura înțelegerea italo-germană.

„Mica Înțelegere este și dânsa interesată în chestia Austriei. Ea nu vrea nici Anschlussul, nici Habsburgii. Ea ar dori o Austrie neutră și pacifică, care ar colabora în mod util cu Statele succesorale și ar constitui o barieră contra germanismului.

„Dacă toate Statele Europei s'ar înțelege pentru a proclama că nici restaurarea, nici Anschlussul nu se pot înfăptui, căci pun în joc pacea Europei, Austria ar putea să-și conserve independența, iar Italia nu ar fi obligată astăzi să facă concesii Germaniei pentru a garanta independența Austriei“.

Ziarele franceze din 28 Februarie, comentează problema Austriei și atitudinea Italiei în această chestiune.

L'AMI DU PEUPLE, scrie că, prin forța lucrurilor, Italia poate și trebuie să ia conducerea oricărei mișcări, ce tinde să apere Austria, împotriva rapacității germane.

LE POPULAIRE crede că Austria nu poate încredința apărarea ei nici Germaniei, nici Italiei. Ziarul adaugă că d. Mussolini considera, acum câteva luni, fără ostilitate, restaurarea Habsburgilor, iar acum a adoptat teza Germaniei.

„Vaticanul ar face același lucru, adaugă ziarul, dacă Germania i-ar da garanții cu privire la statutul organizațiilor religioase a Austriei.

„De aceea, Austria nu va menține independența ei reală, încheie ziarul, decât numai prin intrarea în acțiune a forțelor muncitorești și democratice“.

L'ORDRE crede că politica imprudentă a Italiei va duce, în practică, la formarea a două grupări în Europa apuseană. Victoria grupării italo-germane ar duce la vasalitatea Italiei față de Germania. Victoria grupării anglo-franceze ar lăsa Italia slăbită și imobilizată pentru mulți ani.

LE PETIT JOURNAL, din 28 Februarie, publică o declarație a d-lui Hodza, președintele consiliului cehoslovac:

„Cehoslovacia a fost totdeauna și continuă a fi gata a face cele mai mari eforturi pentru a ajunge la normalizarea relațiilor ei cu Germania. Dar calea spre Berlin trece printr-o Europă Centrală organizată. Germanii au pretins că aceasta înseamnă a practica o politică de încercuire. Afirmatia aceasta este greșită. Departe de a constitui un obstacol la apropierea cu Germania, acordul dintre țările mici o ușurează.

Condițiile phisologice sunt realizate, căci o putere mică va ezita totdeauna a încheia cu o mare putere un acord care ar risca să ducă la o vasalitate, dacă acea putere nu ar fi sprijinită de egalii ei“.

Colaboratorul lui PETIT JOURNAL a mai obținut și următorul interview:

— Ce credeți despre restaurarea Habsburgilor?

— Stabilizarea Europei Centrale cere ca toți să se abțină dela inițiative de acest fel.

— Care este stadiul relațiilor polono-cehoslovace?

— Stă în logica istoriei ca aceste două țări să regăsească terenul practic pentru o colaborare. Chestiunea minorităților fiind la ordinea zilei, guvernul ia în considerare și minoritățile poloneze.

— Este adevărat că intenționați să încheiați un acord particular cu Germania?

— Aranjamentul cu Germania va fi cu atât mai durabil cu cât va fi încadrat într-o organizare generală a păcii. După recente evenimente din Londra — reînarmarea britanică — putem privi cu încredere șansele unei reglementări europene“.

L'ECHO DE PARIS, sub semnătura lui Pertinax și titlul „Italia împotriva proiectelor d-lui Schuschnigg“, scrie între altele:

„Acesta înțelege să se comporte în leal supus al Casei de Habsburg. De aceea a respins compromisul care i-a fost oferit de Berlin: alegerea unui prinț german din Reich ca împărat al Austriei. D. Schuschnigg va aștepta ca împrejurări prielnice să se producă, ca ostilitatea Miciei Înțelegeri să se atenueze complet. Dar la ora care îi va conveni, el va acționa. Acestea sunt subînțeleșurile

discursului pronunțat la 14 Februarie de către d. Schuschnigg“.

L'HUMANITE din 28 Februarie, sub titlul „Austria la răspântie“, publică următoarele:

„Ideea restaurării Habsburgilor în Austria este de aci înainte la baza politicii d-lui von Schuschnigg. Dar după vizita d-lui von Neurath, atitudinea Italiei pune pe conducătorii austriaci într-o situație delicată. Astăzi paralelismul italo-german stânjenește planurile d-lui von Schuschnigg. De aceea se observă oarecare simptome care indică o orientare a Austriei spre Mica Înțelegere. Conducătorii austriaci ar vroi să obție din partea Cehoslovaciei o atitudine mai puțin intransigentă cu privire la restaurarea Habsburgilor. Dar Statele Miciei Înțelegeri se tem că Otto de Habsburg, odată instalat la Viena va fi constrâns să se înțeleagă cu Hitler pentru a se menține la putere.

„In orice caz, Viena își îndreaptă privirile spre Londra și Paris. Franța însă nu poate lua parte la un joc primejdios care ar stimula revizionismul. Numai restabilirea democrației în Austria poate asigura independența acestei țări“.

Ziarele din 1 Martie continuă să comenteze rezultatele vizitei la Viena a d-lui von Neurath, ministrul de afaceri străine al Germaniei.

L'ORDRE scrie: „Nimeni nu va îndrăzni să spună că în momentul de față situația cancelarului Schuschnigg ar fi de invidiat. Intre democrația socialistă, care n'a uitat masacrele de altădată și național-socialiști, care visează să întemeieze o mică Austrie în cadrele Germaniei Mari, el trebuie să ducă un joc strâns. Ii mai rămânea Italia, dar se pare că și d. Mussolini este, la rândul său, constrâns să dea garanții d-lui Hitler“.

L'HUMANITE este de părere că lumea nu trebuie să se bazeze pe cancelarul Schuschnigg pentru a împiedeca „nazificarea“ Austriei. „El n'a putut să se mențină decât cu sprijinul Europei și s'ar prăbuși în ziua când acest sprijin i-ar lipsi. Singurul mijloc prin care s'ar putea asigura independența Austriei este — după părerea acestui ziar — de a se sprijini pe „forțele democratice“.

LA REPUBLIQUE din 5 Martie scrie:

„O restaurare a Habsburgilor pare astăzi o perspectivă îndepărtată. Opoziția ireductibilă a Germaniei și a Cehoslovaciei fac imposibilă reîntoarcerea Prințului Otto.

„Ori, cum starea actuală a lucrurilor prelungește mizeria și slăbiciunea austriacă, favorabilă uneltirilor pan-germaniste, importă să se găsească o soluție pozitivă care ar da cheia unei noi construcțiuni dunărene.

„Deoarece axa Berlin-Roma nu poate folosi Austriei, nu-i mai rămâne Vienei decât să-și îndrepte privirile spre Paris și Londra.

„Suntem informați că se lucrează în prezent la încheierea unui acord între Austria și Cehoslovacia.

„Intr'adevăr, Cehoslovacia ca și Austria nu-și pot asigura libertatea decât în cadrul unei înțelegeri generale dunărene. O asemenea înțelegere presupune evident reglementarea chestiunii teritoriale ungare. Se asigură însă că Praga ar fi dispusă la unele concesiuni și că o soluție satisfăcătoare ar putea interveni între părți.

„Această soluție de compromis este tocmai în rolul Austriei, bine situată pentru a o alcătui și a o propune.

„Ea este prietena Ungariei, fără a fi dușmana Cehoslovaciei, fiind trăsătura de unire între aceste două țări, și-ar îndeplini misiunea istorică de arbitraj dunărean.

„Iar în ziua când se va ajunge la o înțelegere dunăreană, o gravă cauză de turburări va dispărea după orizontul european și multe alte probleme vor fi ușor de rezolvat“.

Același ziar, sub titlul: „Cum se va apăra oare Austria?“, publică un articol în care ocupându-se de călătoria pe care d. Schuschnigg trebuia s'o facă la începutul lunii aceasteia, scrie între altele: „E funcție însăși a Austriei de a căuta și de a face să izbutească o soluție de compromis între dânsa și Cehoslovacia. E interesul Cehilor de a se asocia acestei încercări de conciliere.“

„E și rolul și avantajul Franței și al Angliei de a participa în mod foarte strâns acestei acțiuni.“

„Franța, amica Miciei Înțelegerii, se poate face auzită la Praga, precum Anglia prietena Ungariei, poate să se facă ascultată la Budapesta.“

„Italia ar participa la acest concert în acea regiune unde are atât de mari interese.“

„Iar în ziua în care vom fi realizat o „operă“ dunăreană, nu numai un mare motiv de turburări se va găsi eliminat, dar vom constata în mod subit, cât de mult alte probleme vor deveni ușoare de rezolvat“.

Presa engleză.

MORNING POST din 26 Februarie, prin redactorul său diplomatic, pune în legătură știrea primită dela Roma despre iminenta vizită a cancelarului austriac în Italia și situația creată în Austria de ultimele știri relative la restaurarea Habsburgilor.

Ziarul crede că „D-rul Schuschnigg a sondat atât guvernul italian cât și pe cel german în această privință, reînviind sugestia despre căsătoria arhiducelui Otto, pretendentul la tronul Austriei cu principesa Maria a Italiei“.

„Roma, adaugă redactorul diplomatic, a fost totdeauna favorabilă unei restaurări, dar atitudinea Berlinului tot mai este îndoielnică. Până acum câteva luni d. Hitler se opunea hotărât reîntronării lui Otto, pe motiv că ar fi o piedecă expansiunii germane înspre Sud. Totuși evenimentele recente probabil că au făcut pe d. Hitler să-și schimbe părerea. Așa se explică și faptul că șeful cum că d-sa a înștiințat guvernul englez și pe cel italian că nu va tolera înapoierea Arhiducelui Otto la tron, a fost oficial desmintit la Londra. Însă în caz când restaurarea ar fi sprijinită atât de Germania cât și de Austria, foarte greu iar veni Miciei Înțelegerii s'o mai împiedece“.

DAILY HERALD din 27 Februarie este informat că d-l Mussolini a părăsit ideea de a sprijini restaurarea monarhiei în Austria, pentru a nu strica prietenia cu Germania.

Acestea sunt puse în legătură și cu vizita baronului von Neurath la Viena, când dr. Schuschnigg, bazat pe ajutorul promis de d. Mussolini, a spus categoric d-lui von Neurath, că: „restaurarea este o chestiune de politică pur internă“.

„Apoi, adaugă ziarul, în urma invitației dela Berlin, s'a comunicat cancelarului Austriei că Italia n'ar privi cu ochi buni nicio conversație despre restaurare“.

„Avertismentul primit de dr. Schuschnigg a fost dat publicității sub forma unui articol al d-lui Gayda, care declară: Italia consideră restaurarea Habsburgilor ca inoportună și primejdioasă“.

SUNDAY TIMES din 21 Februarie află dela corespondentul său din Paris despre efectul pe care articolul d-lui Gayda l-a produs în Franța. Reproduce pasaje din diverse ziare italiene, spre a dovedi schimbarea de front a d-lui Mussolini față de chestiunea restaurării. „La Paris se crede că în curând cancelarul Austriei va vizita Pari-

sul, spre a căuta sprijin contra frontului germano-italian“.

MANCHESTER GUARDIAN din 1 Martie publică pe lângă o corespondență din Viena, în care aduce câteva amănunte despre atitudinea Italiei în chestia restaurării, și un articol de fond sub titlul „Viitorul Austriei“, în care arată eșecul complet al vizitei d-lui von Neurath în ce privește sprijinirea Germaniei la restaurarea Habsburgilor.

În privința atitudinii Italiei în chestia restaurării, adaugă:

„Este interesant de văzut ce va ieși din viitoarea vizită a cancelarului Schuschnigg la Roma. Să fie adevărat oare, după cum ne asigură comentatorii francezi, ca d-l Mussolini să-și fi schimbat definitiv părerea despre restaurarea Habsburgilor și să privească liniștit cum se întinde influența germană până în Tirolul de Sud? Sau va prefera să-și rețină situația de protector al Austriei chiar cu riscul de a dăuna noi prietenii cu dictatorul german?“.

DAILY MAIL din 2 Martie arată în articolul său de reportaj diplomatic că vizita d-lui von Neurath la Viena a adus mult mai aproape de îndeplinire un an-schluss, sau cel puțin, o uniune politică și economică germano-austriacă. Neagă că subiectul principal dintre cei doi oameni de stat ar fi fost restaurarea Habsburgilor, iar în articolul de fond declară hotărât:

„Sunt motive puternice de a crede că „Anschluss-ul“, sau completa stăpânire a Germaniei în Austria va fi proclamată în curând ca un fapt îndeplinit“.

Cu această ocazie arată cu guvernul englez nu poate avea niciun amestec în această afacere și nici nu poate face nimic pentru a o împiedeca, pentrucă:

„Integritatea și interesele vitale ale imperiului britanic nu sunt amenințate cu nimic și prin urmare atitudinea noastră națională trebuie să fie aceea de a privi calm dela distanță“.

DAILY HERALD din 3 Martie aduce următoarea știre:

„Se depune insistențe mari pe lângă cancelarul Schuschnigg al Austriei de către sprijinitorii restaurării Habsburgice, care presimt că dacă arhiducele Otto, nu-și recapătă tronul cât mai curând, nu va mai fi niciun tron de recăpătat.“

„Italia, spun dânsii, a încetat de a mai fi îngrijorată de supremația germană în Austria. În loc de ași concentra atenția de a ține pe germani afară din Austria, plănuiește acum noi cuceriri în Mediterana“.

Presa elvețiană.

GAZETTE DE LAUSANNE din 23 Februarie dă următoarea relație a corespondentului său la Roma, despre punctul de vedere italian, în chestiunea restabilirii monarhiei la Viena:

„Hărțuit de corespondenții străini la Roma, pentru a ști care va fi atitudinea Italiei față de mișcarea legitimistă austriacă, ministrul presei a făcut cunoscut, în primul rând, că forma actuală a Republicii federale din Austria are toate posibilitățile să asigure poporului austriac, buna stare internă, materială și sufletească; în al doilea rând, că Italia nu are nici decum intenția să examineze problema restaurării în complexul ei, deoarece prezintă mai multe laturi de un caracter strict intern.“

„Intr'adevăr, două idei principale domină chestiunea austriacă: aceea a Anschlussului și aceea a restaurării monarhiei. Față de intensificarea propagandei panger-

maniste în Austria, Italia pleacă din punctul de vedere, că nu-i mai rămâne de a o pune pe frontul austriac, Germaniei tentaculare decât ideea-forță a monarhiei. Astfel se prezintă situația văzută dela Roma.

„Posibilitatea unei restaurări nu se pune însă, decât pentru Austria. Se recunoaște de pildă, că dacă Ungaria ar manifesta velenități similare, chestiunea ar lua un aspect deosebit. Roma nu voiește ca reînnoirea Habsburgilor la Viena, să ia aspectul unei reconstituiri a puterii austro-ungare, adică a unui eveniment primejdios pentru destinele Peninsulei“.

In editorialul din 24 Februarie, JOURNAL DE GENÈVE scrie:

„Ne aflăm în fața unei noi etape a împăciuirii. D. von Schischnigg are o situație internă mai puternică, iar Reichul este mai puțin intolerant. Apropierea actuală însă, nu este datorită acestor împrejurări: ea este determinată de axa Roma-Berlin, stabilită în urma vizitei contelui Ciano la Berlin. Austria este legată de Italia, căreia îi datorește consolidarea ei corporativă.

„Era natural ca Austria să fie înserisă în înțelegerea de astăzi, strânsă care unește Italia și Germania. Rămân însă, multe chestiuni de rezolvat între Austria și Germania. Aceea a presei, deoarece există ziare germane interzise în Austria și alte austriace, care n'au acces în Germania. Apoi, convorbiri în vederea unei mai bune colaborări economice.

„Germanii ar mai voi o Constituție mai liberală a cabinetului austriac, adică o participare mai largă la guvern a elementelor austriace naziste.

„Aceste chestiuni pot fi socotite de ordin secundar. Ele vor trebui însă, rezolvate înainte de a se examina problema centrală a relațiilor austro-germane: restaurarea Habsburgilor.

„Se știe că la Berlin, această restaurare este rău văzută. Cercul naziste se tem, odată Habsburgii instalați la Viena, de a vedea pe aceștia în capul opoziției catolice îndreptate contra celui de al III-lea Reich.

„In fine, Berlinul nu vrea să știe de o restaurare, care ar alunga orice perspectivă a Anschlussului.

„Rezultă din această situație, că împăciuirea cu Austria, nu este decât temporară. Reichul nevrind să renunțe la visul său pangermanist“.

BASLER NACHRICHTEN cu data de 23 Februarie arată într-o corespondență din Berlin că misiunea d-lui von Neurath a fost să transmită punctul de vedere german, cu privire la restaurarea monarhiei în Austria.

„Germania, care odinioară ceruse un plebescit în această chestiune, este acum contra unui plebescit“.

Cu data de 24 Februarie DER BUND declară că în comunicatul oficial despre vizita d-lui von Neurath nu se va pomeni nimic de chestiunea cea mai gîngășă a negociierilor: restaurarea monarhiei.

In numărul din 24 Februarie NEUE ZÜRCHER ZEITUNG, ocupându-se de rezultatul convorbirilor dela Viena, arată că deși în comunicatul final s'a accentuat îmbunătățirea raporturilor austro-germane, totuși nu s'a produs o apropiere.

La data de 24 Februarie, BASLER NACHRICHTEN scrie într-o corespondență din Viena:

„Succesul vizitei d-lui von Neurath este exprimat în comunicatul insuficient publicat ieri seară.

El este mai degrabă negativ decât pozitiv. Nu s'a încheiat niciun fel de convențiuni. Toate sunurile în această direcție sunt false.

D-l von Neurath a deschis problema habsburgică, dar într-o formă foarte vagă.

Înaltul oaspe va lua cu sine impresia, că în Austria național-socialismul nu este atât de puternic, cum se poartă.

Este întrebarea, dacă această vizită este într'adevăr o întărire a raporturilor de amicitie nouă.

În orice caz, se învederează din nou, cât de grea poate chiar nesoluționabilă este misiunea pe care și-au impus-o bărbații de Stat austriaci în urma zilei de 11 Iulie“.

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG, cu data de 25 Februarie, scrie într-o corespondență din Viena, în legătură cu vizita d-lui von Neurath, la Viena.

„Nu este vorba nici de un succes, nici de un eșec al diplomației germane, ci de continuarea direcției de până acum. Nu este nici de cum vorba de o schimbare a politicii externe de până acum.

În ce privește starea chestiunii habsburgice, ea este cu totul neschimbată“.

La data de 2 Martie, DER BUND publică o corespondență din Viena în care se ocupă de rezultatele călătoriei d-lui Neurath la Viena. Arată că singurul lucru concret pe care l-a realizat d. Neurath, este formarea unui comitet pentru o cooperare culturală mai strînsă între Austria și Germania.

In numărul din 4 Martie JOURNAL DES NATIONS examinând tendințele de expansiune ale Reichului pentru care Austria și Ungaria nu sunt decât o prelungire a puterii germane, susceptibile de a face din țările balcanice vecinele celui de al treilea Reich, analizând pe de altă parte piedecile care se pun în calea unei Austrii independente din punct de vedere politic și economic, încheie în termenii următorii:

„Dacă facem abstracție de manifestările de politeță la care a dat loc vizita d-lui von Neurath la Viena, trebuie să constatăm totuși că normalizarea relațiilor între Berlin și Viena este încă din domeniul viitorului.

„Atîta timp cât politica de expansiune a național-socialiștilor continuă a fi aplicată în teorie și în practică, atîta timp cât național-socialiștii consideră Austria ca o țară ocupată de inamic, o țară care de drept trebuie să revină Germaniei, relațiile între cele două țări nu vor putea fi considerate ca normalizate.

„În aceste condiții, ar avea dreptate să încerce o acțiune de apropiere față de State pentru care independența și propășirea Austriei constituie un principiu fundamental al politicii lor externe.

„Este vorba aci, în primul rând, de Mica Înțelegere, a cărei stabilitate, în ciuda atacurilor îndreptate contra ei, este mai statornică decât oricând.

„O atare politică din partea Austriei ar fi cu atât mai indicată, cu cât se resimte tot mai mult necesitatea pentru țările mici și mijlocii de a întreprinde o politică comună care să le apere contra tendințelor de cucerire ale marilor puteri. Acestea fiind zise, nimeni nu neagă că reconstruirea economică a basinului dunărean necesită atât concursul Germaniei, cât și al Italiei. Dar dacă Statele mici și mijlocii al acestei regiuni ajung la o înțelegere, colaborarea cu Statele mari s'ar putea înfăptui fără vreo primejdie, în interesul tuturor și în interesul însăși al păcii.

„Acestea sunt considerațiunile care se desprind din vizita oarecum paradoxală și agitată a d-lui von Neurath la Viena“.

Presa sovietică.

ZA INDUSTRIALIZATIU din 28 Februarie se ocupă de vizita ministrului de externe german, d. von Neu-

rath la Viena, exprimându-și părerea că influența crescândă a Germaniei în Austria va putea avea urmări serioase pentru pozițiunea Italiei în Europa Centrală și în Balcani.

Ziarul constată greutatea stabilirii pentru moment a rezultatelor vizitei lui Neurath la Viena, ajungând însă la concluzia că a fost folosită pentru o demonstrație zgomotoasă în scopul unei mai strânse colaborări între Austria și Germania.

Presa belgiană.

L'INDÉPENDANCE BELGE din 25 Februarie scrie în legătură cu problema restaurării Habsburgilor, următoarele:

„Această restaurare dorită astăzi de marea majoritate a Austriacilor, care nu vor să fie încorporați Reichului, înămpină multe piedici din afară. Iugoslavia și Cehoslovacia nu au renunțat la împotrivirea lor. Aceste State consideră instalarea lui Otto de Habsburg la Viena, ca un casus belli.

De ce este oare vorba? De restabilirea Imperiului austro-ungar cu mosaicul său de naționalități? Nici de cum. Ci numai de a garanta independența Austriei, procurându-i mijloace de existență.

D. Beneș, care a fost autorul opunerii Micii Înțelegeri, nu va pricepe el cât mai este timp, că Cehoslovacia are totul de pierdut și nimic de câștigat în cazul când d. Hitler s'ar instala la Viena mai degrabă decât Otto de Habsburg“.

Presa cehoslovacă.

In legătură cu vizita d-lui von Neurath la Viena, PRAGER PRESSE din 23 Februarie crede a ști că baronul von Neurath ar fi cerut ca să se acorde autorizații de intrare în Austria tuturor membrilor fostei Legiuni Austriace din Bavaria, și că s'ar fi ridicat contra restaurării eventuale a Habsburgilor.

In legătură cu manifestația național-socialistă făcută la sosirea d-lui von Neurath la Viena, zărele cehoslovace cred că „ea este semnul neîndoelnic al situației interne turburi din Austria și că dovedește că acordul din 11 Iulie 1936, nu a pus capăt intrigilor germane în Austria“.

PRAGER PRESSE din 25 Februarie scrie într-o corespondență din Viena:

„Vizita d-lui Neurath la Viena nu ar avea consecințe internaționale, atât de turburătoare ca vizita ministrului Curtius, acum șase ani. Nu s'a realizat vreo elaborare sau convenție, care să însemne o apropiere mai strânsă a Austriei de Germania, dincolo de convenția dela 11 Iulie.

Vizita d-lui von Neurath a fost o manifestare a comunității de interese, dar a dovedit, că Austria accentuează rezervele sale și nu vrea să meargă mai departe decât admit angajamentele ei făcute în alte direcții.

Vizita ar atrage desigur după sine și importante consecințe în politica internă și probabil și schimbări în guvern“.

Presa iugoslavă.

Presa iugoslavă din 25 Februarie se ocupă pe larg de repercusiunile vizitei d-lui von Neurath la Viena.

Corespondențul ziarului POLITIKA anunță că o impresie defavorabilă a rămas de pe urma vizitei ministrului de afaceri străine al Germaniei în capitala Austriei, deși zărele din Viena se străduiesc să micșoreze în comentariile lor această impresie.

„Germanii din Reich, în special, nu au niciun motiv să se bucure de rezultatele vizitei d-lui von Neurath la Viena, deoarece, adaugă POLITIKA, nu numai că de pe

urma vizitei n'a rezultat o întărire a relațiilor austro-germane, ci dimpotrivă, această vizită înfățișează o agravare a raporturilor dintre Viena și Berlin“.

OBZOR, scrie: „Vizita d-lui von Neurath a avut ca rezultat constatarea lipsei de acord între Austria și Germania. In ceea ce privește Ungaria, ea pare de asemeni să se apropie mai degrabă de punctele de vedere ale Vienei și Romei decât de cele ale Berlinului. Astfel, Austria întreține relații amicale cu Italia și Ungaria, în timp ce raporturile sale cu Germania sunt mai turburi“.

NOVOSTI declară că vizita urmărea scopul de a întări solidaritatea politică dintre Viena și Berlin. „Sub ce formă însă, se întreabă ziarul? Sub forma încheierii unui pact cuprinzând Italia, Germania, Austria și Ungaria? NOVOSTI crede că aceste combinații sunt neîntemeiate și le socotește lipsite de orice valoare în momentul în care Marea Britanie, prin formidabila sa reînarmare și în legătură strânsă cu Franța, se pregătește să se împotrivească politicii „faptelor împlinite“.

In general toate zărele iugoslave au urmărit cu un deosebit interes vizita ministrului von Neurath la Viena, subliniind cu această ocazie că atitudinea ostilă a Italiei față de Habsburgi este cu totul firească, deoarece toate Statele succesoare a fostului imperiu Austro-Ungar nu pot fi decât împotriva restaurării vechii dinastii.

NOVOSTI, din Zagreb, cu data de 2 Martie, publică sub titlul: „Interesante declarații“, un articol de fond în care sunt examinate declarațiile făcute aproape simultan la Roma, Budapesta și Praga și care se referă în general la Europa Centrală și în special la Austria.

„In prezent, remarcă ziarul, întoarcerea Habsburgilor ar putea să provoace un haos în Europa Centrală. Italia va trebui să intervină împotriva Germaniei, care nu va putea să rămâie indiferentă față de această restaurare.

„Inșă ar fi posibil că ea să riște un astfel de conflict în momentul când ea însăși se află într-o situație defavorabilă față de Marea Britanie?

„Pe de altă parte, continuă ziarul, sprijinind pe Habsburgi, Italia va putea să tragă consecințe indiserabile în raporturile sale cu Mica Înțelegere, cu care ea tocmai caută să-și reglementeze raporturile.

„Și Roma a studiat bine urmările acestei chestiuni.

„Bazinul dunărean organizat și o colaborare a tuturor popoarelor este cel mai bun mijloc pentru asigurarea independenței Austriei.

„Se așteaptă, precum s'a mai spus că „Bazinul dunărean să fie a popoarelor dunărene“.

„Pentru realizarea acestei tendințe, conchide ziarul, statele dunărene trebuie să găsească sprijinul tuturor marilor puteri, care țin într'adevăr la pacea și la consolidarea Europei“.

OBZOR din Zagreb, cu data de 22 Februarie, publică un lung articol de fond în care ocupându-se de vizita ministrului german von Neurath la Viena, relevă că această vizită a fost prevăzută în programul politicii de prietenie între cele două state germane, inaugurată pe baza acordului din 11 Iulie 1936, prin care Germania a recunoscut independența Austriei.

„Această politică, precum să știe, nu a putut fi niciodată stabilită definitiv, deoarece Germania național-socialistă nu poate să renunțe la aspirațiunile sale imperialiste, deci și la anchluss-ul cu Austria.

„Prin urmare acordul încheiat între Austria și Germania nu poate fi considerat altfel, decât ca un compromis, ce a fost dictat de împrejurările internațio-

naționale, compromis în care Austria a apărut ca parteneră a Italiei.

„Amândouă acordurile au fost realizate de energicul cancelar austriac Schuschnigg, care caută să apere independența Austriei, jonglând în același timp între cei trei factori ai politicii interne, și anume: nazism, monarhism și socialism.

„Pentru o mai bună reușită a luptei sale Schuschnigg și-a adoptat un regim ce corespunde tradiției Austriei“.

După ce examinează activitatea politică externă și internă a cancelarului Schuschnigg, ziarul scrie în continuare: „În afară de Austria nicio țară nu este interesată atât de mult de salvagardarea independenței Austriei ca Cehoslovacia. Pentru Italia această luptă înseamnă o poziție deosebit de importantă în Europa Centrală, însă pentru Cehoslovacia ea este o chestiune vitală. De aci și atacurile Germaniei împotriva Cehoslovaciei, care, cu toată intensivitatea lor, nu au reușit ca Praga să-și piardă cumpătul și sânge rece“.

Presa polonă.

CZAS din 2 Martie, ocupându-se de chestiunea restaurării Habsburgilor, susține că „Mica Înțelegere s'a opus în trecut cu multă hotărâre și ca o urmare a acestui lucru și Franța a avut o atitudine negativă. Astăzi însă situația s'a schimbat. Opinia publică franceză nu-și ascunde convingerea că restaurarea Habsburgilor, fiind singura salvare în fața Anschluss-ului, este de dorit. Ba ceva mai mult: Cehoslovacia și-ar fi schimbat convingerea în sensul că din două rele preferă restaurarea. De asemenea și guvernul român ar fi abandonat atitudinea intransigentă, în care ar persista încă Iugoslavia.

„Lipsa unei înțelegeri între Franța, Anglia și Italia, în chestiunea Habsburgilor, împiedică rezolvirea ei, deși toate aceste puteri riscă mult, și îndeosebi Italia, iar pacea Europei este pusă la o grea încercare“.

WARSZAWSKI DZIENNIK NARODOWY din aceeași zi susține că: „Pentru Polonia nu este de dorit ca monarhia austriacă să fie restaurată. Polonia nu poate fi nici partizana Anschluss-ului, deoarece aceasta ar zdruncina în mare măsură echilibrul forțelor politice din Europa Centrală și Estică. Suntem deci partizanii status quo-ului teritorial în Europa răsăriteană. Totuși nu putem accepta ca pentru aceasta să plătim cu prețul așa de mare al restaurării Habsburgilor, care au fost în trecut un instrument al expansiunii germane înspre Sud-Est.

„Desmembrarea Austro-Ungariei a fost o necesitate istorică, a fost condiția repartizării teritoriale a Europei răsăritene după naționalități. Reconstituirea monarhiei habsburgice la Viena ar pune în primejdie nu numai interesele Statelor care au luat ființă în urma desmembrării Austro-Ungariei, dar și pe cele ale Poloniei. Din punct de vedere al acestor interese ar fi un rău mai mic dacă Austria actuală ar fi anexată Germaniei, decât pornirea pe un drum care ar duce la restaurarea monarhiei habsburgice în Sud-Estul Europei. Și cu atât mai mult cu cât nu ne putem închipui realizarea Anschluss-ului fără recompense serioase în favoarea Italiei și Poloniei. Preferim să avem la apus țări germane unite, cuprinzând toate teritoriile locuite de Germani, decât o Germanie aliată cu Austria, care să fie un instrument de dominațiune germană pe un teritoriu cu mult mai mare decât acela locuit de populațiune de limbă germană.

„Socotim deci că în ceea ce privește Habsburgii, interesele noastre sunt în armonie deplină cu interesele Statelor din Mica Înțelegere, mai ales cu interesele Cehoslovaciei și Iugoslaviei. Sunt de asemenea în armonie cu interesele Italiei, deoarece toți aceia cari susțin că Italia

ar fi pentru restaurarea Habsburgilor, se înșală sau denaturează adevărul în mod intenționat.

„În încheiere, adăugăm că restaurarea Habsburgilor nu ni se pare a fi o problemă politică reală; are și trebuie să aibă prea mulți adversari și i se opune natura lucrurilor și faptul necesității de a organiza Europa teritorială pe baze naționale“.

Presa bulgară.

DNES din Sofia, cu data de 26 Februarie, într'un editorial „Restaurarea Habsburgilor“, comentează vizita făcută la Viena de ministrul de externe al Germaniei, von Neurath.

„Conform știrilor primite, remarcă ziarul, ultima vizită a ministrului german la Viena a fost între altele și în legătură cu restaurarea Habsburgilor. Care ar fi însă rezultatul real al convorbirilor nu se poate ști exact. Problema Austriei, după doi ani de tăcere, a reapărut iar pe scenă și preocupă serios Statele interesate. Altădată, Austria prezenta un mare pericol pentru alte națiuni, deoarece a fost prea puternică. Astăzi, ea produce îngrijorări, pentru că este slabă“.

Ziarul UTRO din Sofia, cu data de 28 Februarie, publică sub titlul „Germania, Polonia și Austria“, un lung articol de fond, semnat de d. prof. Ghenov, în care examinând situația politică din Europa Occidentală, atrage atenția asupra activității diplomatice a Reichului, care profitând de atenția Statelor europene, concentrată asupra evenimentelor din Spania și reînarmării Angliei, a intensificat prin generalii săi Goering și von Neurath, acțiunea sa diplomatică în Centrul Europei. „Generalul Goering vizitează una după alta Roma și Varșovia, iar von Neurath Viena.

„Vizita generalului Goering în Polonia, are o însemnătate tot așa de mare ca și cea la Roma și în special, pentru că ea a coincis cu conferința dela Atena. Atitudinea Poloniei are o foarte mare însemnătate pentru Europa Centrală și Orientală, și iată de ce Germania caută s'o sustragă de sub influența franceză, mai ales că Polonia prin tradiția sa, nu poate să fie amică a Rusiei Sovietice și deci, nu poate să adere la o alianță, din care face parte și Rusia.

„Iată de ce vizita d-lui Goering în Polonia, a provocat o mare îngrijorare în Franța.

„În orice caz, atitudinea Poloniei în cazul vreunui conflict în Europa, va avea o mare însemnătate și, în special, pentru că Polonia este o țară militarizată.

„De altfel, se crede că ea nici într'un caz, nu va putea să devie aliata Rusiei.

„Vizita ministrului de externe al Germaniei, von Neurath la Viena, a provocat numeroase comentarii, în special în Franța și Mica Înțelegere.

„Se știe că problema diplomației germane și italiene, este de a strânge raporturile între Berlin, Roma, Viena și Budapesta, și care își depune toate eforturile pentru a atrage și Polonia spre această colaborare.

„Acesta este scopul diplomației germano-italiene, iar realizarea lui va avea de sigur o puternică repercusiune și asupra raporturilor dintre Statele Miciei Înțelegeri.

„Cu cât mai mare va fi presiunea occidentală, cu atât mai slabe vor deveni raporturile între Statele ei.

„Dacă într'adevăr, colaborarea între Roma și Berlin, se va menține până la sfârșit și dacă la ea va adera, în afară de Austria și Ungaria, mai ales Polonia, în Europa Centrală și Orientală se vor produce mari schimbări politice.

„O astfel de alianță ar putea să devie o forță dominantă în Europa, care va putea în multe privințe să impună voința sa cu ocazia rezolvării diferitelor probleme politice. Această încordată acțiunea diplomatică se va continua și într'un viitor mai apropiat și va fi ca o urmare a înarmării engleze, care astfel a ridicat o nouă problemă în fața tuturor popoarelor europene: problema fortificării înarmărilor“.

SLOVO din Sofia cu data de 6 Martie, publică sub titlul „Coroana Habsburgică“, un lung articol de fond semnat de d. Ior. Mecikarov, în care ocupându-se de problema din nou ridicată a Austriei, relevă că „în urma semnării pactului dela Saint-Germain, această țară trăiește din mila acelor care poartă cea mai mare vină a actualelor ei nenorociri“.

„Se poate spune, *remarcă ziarul*, că independența ei se menține pe cale artificială, datorită injecțiilor... cu aur.

Iată de ce, ea tinde spre contopire cu Germania. Anschlussul a devenit astfel lozinea întregului popor, care nu vede o altă ieșire decât în aceea de a lega soarta sa cu surorile sale mai mari, Germania. De fapt în Austria nu a existat niciodată vreun curent antigerman. Numai după venirea la putere a cancelarului Hitler, ideea unei Austrii independente a început să găsească adepți în Starhemberg și Dollfuss, precum și sprijin în Italia.

Devenind prea agresiv, naționalismul austriac a provocat o reacție. Din acest moment a început să se vorbească în mod serios de restaurarea Austriei.

Va putea însă oare Europa să admită reînvierea Habsburgilor în inima ei? Este greu de presupus. Împotriva ei este în primul rând Germania, fără să mai vorbim de Cehoslovacia, Iugoslavia și România. Se credea că Italia va sprijini mișcările naționaliste în Austria. Însă fiind strâns legată de Germania, astăzi ar fi greu de presupus că ea se va decide să slăbească axa Roma-Berlin.

Dealtfel, senzaționalele articole apărute în presa italiană, evidențiază că Italia este împotriva acestei restau-

rări. Atunci în cine va putea găsi sprijin Schuschnigg? Sau poate că tronul Habsburgilor nu este decât o manevră politică care are ca scop să prelungească actualul regim pentru a avea timpul de a găsi o cale ce ar fi trebuit să se aleagă? În orice caz în Europa Centrală s'a ridicat din nou o problemă foarte grea, rezolvarea căreia nu poate fi prevăzută. Deocamdată Viena ascultă cu multă plăcere valsurile lui Strauss și marșurile victorioase dela Rhin“.

Presa evreiască din străinătate.

DER MOMENT din Varșovia, cu data de 5 Martie scrie:

„După ce Cancelarul Schuschnigg a declarat că ideea restaurării a devenit coaptă în toate cercurile guvernamentale austriace, însuși d. Neurath, conducătorul politicii externe a Reichului s'a trudit să plece la Viena, pentru lămurirea atitudinii Germaniei față de această chestiune.

Despre declarațiile făcute de d. von Neurath, există două versiuni deosebite. Unii susțin că solul lui Hitler a exprimat un veto categoric împotriva restaurării Habsburgilor pe tronul Austriei; alții spun însă că Germania ar consimți la această schimbare, numai cu condițiunea ca conducerea guvernului să treacă la hitleriștii austriaci.

După cum se pare guvernul austriac n'a primit aceste sugestii, a dat alarma care a găsit un răsunet nu numai la Paris și Londra, ci și în țările Micii Înțelegeri, Cehoslovacia și România, afară de Iugoslavia.

S'a întâmplat însă al sfârșit ceva neașteptat. Italia și-a schimbat atitudinea sa dinainte. În urma creării axei Roma-Berlin, Ducele înclină să sprijine aspirațiile hitleriste, și Austria se află acum în primejdie de a fi înghițită de Germania. Schimbarea bruscă în atitudinea Italiei, era menită să deslănșue alarma și a provocat îngrijorare în cercurile diplomatice, care se întreabă nu cumva va caia iar d-l Hitler să pună lumea în fața unui fapt îndeplinit“.

MICA ÎNTELEGERE

Presa iugoslavă.

SAMOUPRAVA din Belgrad, cu data de 2 Martie, publică sub titlul: „Mica Înțelegere economică“, un articol de fond în care examinează rezultatele obținute de consiliul economic al Micii Înțelegeri după fondarea sa și prima sa sesiune la Praga în Ianuarie 1934:

„Adversarii Micii Înțelegeri susțin că, unitatea economică a „Europei Centrale“ nu poate fi realizată decât printr'o colaborare directă a tuturor Statelor central europene. Această unitate nu este posibilă decât paralel cu cea politică, care este însă spartă definitiv prin lichidarea Austro-Ungariei.

„Ori, adversarii Micii Înțelegeri uită de sigur, *adaugă ziarul*, că Austro-Ungaria nu a avut niciodată o unitate economică sănătoasă și că din această cauză ea suferă neîncetate crize economice și financiare. În sfârșit, trebuie să subliniem că până în prezent nu se știe încă care sunt țările ce formează această „Europă Centrală“. Unii exclud din ea Iugoslavia, în timp ce altele așează în ea Germania, Polonia și Bulgaria.

„În orice caz, *scrie în concluzie ziarul*, adversarii Micii Înțelegeri economice sunt în fond revizionişti...

„În ceea ce privește a IX-a sesiune a consiliului economic al Micii Înțelegeri, ce s'a întrunit la Dubrovnik, el prezintă o deosebită importanță.

„În timp ce primele sesiuni ale Consiliului erau consacrate examinării prealabile a situațiunii economice în vederea determinării unei linii de acțiune comună, colaborarea a intrat din ce în ce mai mult în faza unor realizări concrete.

„Iugoslavia, *conchide ziarul*, dorește fortificarea Micii Înțelegeri și salută orice nouă măsură luată în acest scop“.

Toate ziarele iugoslave din 3 Martie, reproduc pe larg discursul d-lui Kamil Krofta, ministrul de externe al Cehoslovaciei, ținut în fața comisiunii de afaceri străine a Camerei cehoslovace.

Ziarele subliniază îndeosebi, acele pasagii din discurs, în care d. Krofta relevă armonia și puterea Micii Înțelegeri.

De asemenea, ziarele scot în relief pasajul în care se arată că amicitia dintre Cehoslovacia și Iugoslavia, se va manifesta odată mai mult în fața întregii lumi, prin a-

propriata vizită la Belgrad a d-lui Eduard Beneš, președintele republicii cehoslovace.

Intreaga presă relevă, cu foarte mare satisfacție, faptul că conducătorul politicii externe a Cehoslovaciei, a afirmat în termeni care nu lasă să subsiste nicio îndoială, soliditatea Micii Înțelegeri și continuitatea acțiunii sale, dusă în comun acord, pentru menținerea păcii.

POLITIKA publică în fruntea extraselor din acest expozit, un comentariu, arătând între altele, că declarațiile d-lui Krofta, venind după recente declarații ale președintelui Beneš, constituie o importantă contribuție la opera păcii. „Căci ministrul a confirmat, că situația internațională actuală permite să se aștepte cu încredere noi evenimente. Cuvintele d-lui Krofta vin într'un moment potrivit, căci vor risipi definitiv bănuiele, al căror obiect au fost Iugoslavia, România și Cehoslovacia, precum și intrigile care au fost urzite împotriva acestei grupări“.

Ziarul subliniază apoi, că este foarte natural, ca evoluția înregistrată în ultimii zece ani de Mica Înțelegere, într'o intensă activitate, să ceară din timp în timp, unele concluziuni asupra lucrărilor sale. „Totdeauna a fost așa. Oricecâteori s'a prezentat o situație internațională nouă, oricâteori a început o nouă perioadă internațională, Mica Înțelegere, având în vedere totdeauna interesele comune ale grupării, a avut putința de a armoniza aceste schimbări cu tendințele sale și a știut să stabilească o atitudine comună, consecventă cu aceste posibilități de armonizare“.

Ziarul PRAVDA din 3 Martie, publică un articol de fond, intitulat: „Înainte de vizita președintelui Beneš la Belgrad“, în care revenind asupra expunerii de ieri a d-lui Krofta, ministrul de externe al Cehoslovaciei, subliniază eforturile constante făcute de Cehoslovacia pentru menținerea unor raporturi normale, în special cu vecinii săi.

„Astăzi, în clipa când Europa trece printr'o situație grea, Praga a știut să-și păstreze tot sângele rece, încrezătoare în forța sa și în amicitia aliaților săi. De asemenea, Statele Micii Înțelegeri, sunt în aceste zile grave, totdeauna de acord, cum de altfel a subliniat atât de bine d. Krofta, ministrul afacerilor străine al Cehoslovaciei. Această grupare este un factor puternic pentru menținerea echilibrului european și un apărător al păcii“.

PRAVDA termină, declarând că d. Beneš, președintele Cehoslovaciei, și mare amic al Iugoslaviei, știe că Belgradul vede în el un amic de seamă. Iugoslavia și Cehoslovacia, merg totdeauna mână în mână, aliate și amice, în activitatea lor internațională. De aceea colaborarea în sânul Micii Înțelegeri, este realizată într'o perfectă armonie“.

Presa greacă

Ocupându-se de hotărârile Consiliului economic al Micii Înțelegeri, ELEFTERON VIMA del 28 Februarie, subliniază importanța uniunii postale a celor trei țări:

„Asimilând taxele postale, între ele pentru interior, cele trei țări nu înlesnesc numai corespondența între populațiile lor, dar deschid și noi orizonturi, de un contact spiritual între ele, lărgind cercul circulației presei și scrierilor lor, precum și oricărui fel de imprimate, slujind cooperarea spirituală a celor trei popoare.

„Începutul unei astfel de colaborări s'a făcut și din partea Statelor Înțelegerii Balcanice, și este vorba să se pună în circulație timbre postale comune speciale, pentru corespondența dintr-o parte cele patru State, reducându-se în același timp și taxele postale. Această măsură, constituind

începutul unei colaborări postale mai generale și mai largi între Statele Înțelegerii Balcanice, este bine venită, dar dă în același timp și speranța că reușita ei sigură va mână și Înțelegerea Balcanică înspre o uniune postală, pe care au realizat-o deja Statele Micii Înțelegeri.

„De altfel, în hotărârile congresului presei Înțelegerii Balcanice, se cuprinde o oarecare dispozițiune pentru taxele postale, telegrafice și telefonice ale presei celor patru țări“.

Presa franceză.

Ziarle franceze din 6 Martie acordă întreaga lor atenție discursurilor d-lor Krofta și Stoiadinovici.

LE TEMPS scrie în editorial:

„Două manifestări de o egală importanță, au avut loc, care precizează poziția Statelor Micii Înțelegeri, în ansamblul situației internaționale. Mai întâi, expozitul făcut de d. Krofta și apoi, discursul rostit de d. Stoiadinovici. Aceste două discursuri prezintă cu atât mai mult interes, cu cât s'a crezut, în timpul din urmă, în existența unor șovăieli în politica comună a Statelor Micii Înțelegeri de o parte și a Statelor Înțelegerii Balcanice pe de altă parte. Este adevărat, că s'a făcut caz de aceste șovăieli înainte să se cunoască toată amploarea reînarmării britanice; ori, de când se știe cu toată certitudinea cu ce spirit de sacrificiu Anglia înțelege să-și puie forțele sale naționale în serviciul cauzei păcii, popoarele Înțelegerii Balcanice reiau în mod vizibil, încrederea în politica de securitate colectivă și se străduiesc să-și consolideze pozițiile lor tradiționale“.

Ziarul face apoi, o amănunțită dare de seamă a acestor două discursuri și în ceea ce privește acel rostit de d. Stoiadinovici, scrie:

„Trebuie să deducem că oficial nu e nimic schimbat în orientarea politicii externe iugoslave. Cel puțin putem constata că, dacă se afirmă oarecare tendințe noi în unele cercuri conducătoare din Belgrad, puterea redresării făcute de Anglia și perspectiva formidabilei înarmări britanice, ajunge să comande Statelor mici prudență și înțărirea încrederii lor în desvoltarea situației internaționale, pe baza acordurilor în vigoare“.

L'ORDRE, după ce analizează discursul d-lui Stoiadinovici, constată că Iugoslavia rămâne credincioasă politicii ei tradiționale și afirmă menținerea integrală a legăturilor ei de prietenie cu Franța.

„Ca și în trecut, Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică, rămân baza sistemului defensiv iugoslav și în Occident, prietenia cu Franța și Anglia, completează acest sistem de alianțe, în cadrul păcii și democrației“.

D. Albert Mousset scrie în JOURNAL DES DÉBATS:

„Declarațiile însuflețite ale d-lui Stoiadinovici cu privire la amicitia iugoslavă și la prorogarea pactului care unește cele două țări, a dat loc la manifestări unanime de aprobare.

„El a vorbit de Mica Înțelegere în aceiași termeni ca colegul său cehoslovac, d. Krofta, cu câteva zile înainte.

„După ce a repetat că Iugoslavia se va opune oricărei încercări de restaurare a Habsburgilor, el a încheiat:

„Vom rămâne credincioși alianțelor noastre. Am lărgit cercul alianțelor noastre și privim cu sânge rece desvoltarea situației internaționale, biziundu-ne pe armata noastră, pe forța morală a poporului nostru, pe aliații și amicii noștri“.

Presa sovietică.

În numărul său din 5 Martie, IZVESTIA, comentând discursul ținut de d. Krofta, ministrul afacerilor străine

al Cehoslovaciei, în ședința plenară a comisiunilor de externe ale parlamentului cehoslovac, arată că acest discurs este o dovadă a tendinței neclintite a guvernului cehoslovac de a apăra pacea și sistemul securității colective.

Trecând la examinarea declarațiilor d-lui Krofta, privitoare la rolul Micii Înțelegeri, IZVESTIA scrie:

„Problema rolului pe care îl joacă și pe care trebuie să-l joace Mica Înțelegere în sistemul securității colective, este o chestiune de o excepțională actualitate. Nu este niciun secret faptul, că provocatorii fasciști ai războiului își întemeiază uneltirile împotriva Cehoslovaciei pe proiectul de desmembrare a Micii Înțelegeri. Pe de altă parte, ei speculează și faptul că pactele încheiate între țările Micii

Înțelegeri prevăd ajutorarea reciprocă numai pentru cazul când vreuna din aceste trei țări ar fi fost atacată de Ungaria. Ori, un atac venit numai dinspre Ungaria este puțin posibil. În schimb, pericolul din partea fascismului german este o realitate. Însă, tocmai acest caz nu este prevăzut în pactele încheiate între țările membre ale Micii Înțelegeri. Faptul că Germania fascistă contează, pentru eventualitatea unui atac al Germaniei împotriva Cehoslovaciei, pe neutralitatea Iugoslaviei și, posibil, și pe a României, a devenit astăzi „un secret al lui Polichinel“. Mica Antantă trebuie deci să limpezească în primul rând această chestiune. Numai în acest caz ea va deveni un factor activ al luptei pentru pace și securitate colectivă“.

EXPOZEUL D-LUI STOIADINOVICI

Presa iugoslavă.

Toate ziarele iugoslave din 4 și 5 Martie reproduc în întregime expozeul făcut în fața parlamentului iugoslav de d. Stoiadinovici asupra politicii externe iugoslave.

VREME din Belgrad, cu data de 5 Martie, sub titlul: „D. Stoiadinovici despre politica noastră externă“, rezumă astfel declarațiile premierului iugoslav:

„Noi suntem pentru menținerea păcii și păstrarea actualelor granițe iugoslave atât de scump plătite.

„Politica păcii, colaborarea loială cu toate Statele vecine și prietene, precum și menținerea bunelor raporturi cu toate Statele.

„Incredințându-ne speranțele în armata noastră, în aliații și prietenii noștri, noi putem aștepta în liniște desfășurarea evenimentelor internaționale“.

POLITICA și NOVOSTI cu aceeași dată, reproduce în întregime discursul d-lui Stoiadinovici, subliniind pasagiile privitoare la politica păcii, fidelitatea în Societatea Națiunilor, prietenia cu Franța și Mica Înțelegere și în special pasajul privitor la atitudinea ostilă a Iugoslaviei față de restaurarea Habsburgilor.

„Față de restaurarea Habsburgilor, atitudinea guvernului regal iugoslav este cu totul negativă“, a declarat d. Stoiadinovici.

Ziarele iugoslave din 6 Martie revin asupra expunerii despre politica externă, făcută în fața Camerei de d. Stoiadinovici, președintele Consiliului și ministrul afacerilor străine. Ele semnalează profunda impresie pe care au produs-o asupra opiniei publice străine, prin preciziunile aduse de șeful guvernului asupra rezultatelor și tendințelor activității internaționale a guvernului din Belgrad.

Ziarele mai reproduc largi extrase din comentariile străine și trag concluzia că toate comentariile scot în relief principalele puncte ale acestui expozeu, adică fidelitatea față de Societatea Națiunilor, fidelitatea față de alianțele existente în cadrul unor amicitii largite, profundul și sincerul atașament față de pace și colaborare, pentru a se ajunge la relațiile cele mai bune cu toate Statele din Europa.

Presa cehoslovacă.

Toate ziarele cehoslovace din 5 Martie, reproducând în întregime sau în rezumat discursul d-lui Stoiadinovici, privitor la politica externă a iugoslaviei, subliniază în special pasagiile din expozeu în care se evidențiază fidelitatea Iugoslaviei față de sistemul securității colective. CESKE SLOVE și NARODNI LISTY subliniază cuvintele calde ale d-lui Stoiadinovici, privitoare la rolul ce-l joacă Mica Înțelegere pentru ideea păcii și interesele legale ale Statelor ce o alcătuiesc.

Sublinează de asemenea și cuvintele energice ale primului ministru iugoslav, în care d-sa se declară împotriva restaurării Habsburgilor.

LIDOVE NOVINY, cu aceeași dată, comentând expozeul d-lui Stoiadinovici, spune între altele că „primul-ministru iugoslav a vorbit cu deosebită căldură despre raporturile cu Franța“.

Ziarul sublinează că „partea expozeului privitoare la raporturile dintre Franța și Mica Înțelegere a provocat aplause frenetice în Cameră, afirmând prin aceasta că strânsa prietenie și colaborare a Iugoslaviei cu Franța și Mica Înțelegere, sunt aprobate unanim de Săduccina și poporul iugoslav“.

Presa bulgară.

Ziarele bulgare din ziua de 5 Martie reproduc în întregime expozeul d-lui Milan Stoiadinovici, primul-ministru și ministru de externe al Iugoslaviei, asupra politicii externe.

SLOVO din 5 Martie ocupându-se de expozeul d-lui Stoiadinovici, îi consacră un articol sub titlul „Trăiască Bulgaria“, în care scrie între altele:

„Expozeul d-lui Stoiadinovici, făcut în Parlamentul iugoslav, rămâne celebru. Vorbind despre politica externă a Iugoslaviei, d. Stoiadinovici a subliniat bunele raporturi cu Bulgaria“.

Reproducând în întregime acest pasaj din expozeul d-lui Stoiadinovici, ziarul scrie, în concluzie: „Aceste cuvinte ale d-lui Stoiadinovici au fost primite prin aplause

îndelungate, atât din partea majorității. Toți deputații s'au sculat în picioare, strigând „Trăiască Bulgaria“. Astfel Camera iugoslavă, în numele întregului popor, și-a exprimat marea sa bucurie pentru acordul realizat între cele două popoare înfrățite.

„Poporul și-a exprimat astfel tendința sa și ea este următoarea: Prin pactul iugoslav-bulgar spre pacea balcanică.

„Atât expozeul d-lui Stoiadinovici, asupra raporturilor iugoslavo-bulgare, cât și aclamațiile Parlamentului iugoslav pentru Bulgaria, vor găsi un ecou cald în ini-

mile tuturor bulgarilor, care prin colaborare bulgaro-iugoslavă, aspiră la pacea balcanică“.

Presa franceză.

Ocupându-se de discursul rostit la Belgard de d. Stoiadinovici, președintele Consiliului iugoslav, L'OEUVRE din 6 Martie scrie:

„Parisul și Londra au fost deosebit de bine impresionate de declarațiile făcute la Belgrad de d. Stoiadinovici.

„Aceste declarații readuc într-o cântă optimismul în afacerile Europei Centrale și Balcanice, și sunt foarte importante în această privință“.

DISCURSUL D-LUI EDEN

Presa engleză.

Cu o săptămână mai înainte de discursul d-lui von Ribbentrop la Lipsca, în care a expus din nou pretențiile Germaniei, privitor la forțele ei Colonii, Sir Austen Chamberlain publicase în DAILY TELEGRAPH un articol extrem de concludent, demonstrând absurditatea acestor pretenții din punctul de vedere englez.

De astă dată discursul d-lui von Ribbentrop este aspru criticat de întreaga presă engleză, cu micile excepții ale organelor de extremă dreaptă.

MORNING POST din 2 Martie consideră ca regretabilă ideea unei reluări de către Germania a fostelor ei Colonii prin mijloace militare. Arată că, deoarece Anglia este aceea care deține cea mai mare parte din vechile colonii germane, ești determinat să vezi în cuvintele d-lui von Ribbentrop o amenințare directă, îndreptată de ambasadorul Reichului, într-un discurs public, contra Marelui Britanii.

TIMES, cu aceeași dată, socotește că procedeul d-lui von Ribbentrop este deosebit de rău ales, pentru că situația sa de ambasador poate ieși slăbită din utilizarea lui. Făcând aluzie la cuvintele d-lui von Ribbentrop, că Germania ar putea să-și dea satisfacție, folosindu-se de propriile sale forțe, ziarul adaugă că: „poate acesta nu este un chip prea abil, niciun mijloc potrivit pentru atingerea obiectivelor presupuse ale politicii germane“. Ziarul adaugă că chestiunea colonială n'ar putea fi abordată în mod util, decât în cadrul unei discuțiuni generale, care ar elimina toate actualele dificultăți și ar tinde la o reglementare, care să stabilească pacea pe temelii largi și stabile.

Ziarele din 3 Martie relevă căzbaterile din Camera Comunelor, în care d. Anthony Eden, ministrul de externe al Angliei, a discutat chestiunea cedării coloniilor germane. E semnificativ faptul că ziarele de dreapta, ca DAILY MAIL etc., evită orice comentări. D. Eden este însă, susținut de ziarele opoziției de stânga.

DAILY HERALD, sub titlul: „Fulgerătorul „Nu“, dat d-lui von Ribbentrop de d. Eden, scrie:

„Respingerea categorică de către d. Anthony Eden, ieri seară în Camera Comunelor, a pretențiilor coloniale ale d-lui von Ribbentrop, va avea ca răspuns o nouă campanie, în care va fi uzat vastul mecanism de propagandă a d-lui Hitler, spre a convinge poporul german că, coloniile germane „trebuie“ înapoiate.

„D. Eden, vorbind în Camera Comunelor, a amintit despre recenta declarație a subsecretarului de Stat Lord Cranborne, cum că guvernul nu se gândește la transferarea niciunui teritoriu de sub controlul politic al Angliei, a adăugat.

„Această declarație rămâne politica guvernului englez și nu mai am nimic de adăugat“.

DAILY TELEGRAPH scoțând în evidență paragraful în care d-l Eden se referă la chestiunea coloniilor, adaugă:

„Scopul principal al discursului d-lui Eden la Camera Comunelor a fost reafirmarea principiilor politice externe a Angliei. Importanța lui să în a fi insistat cu tărie asupra fostelor declarații ale guvernului, vădit legate de noile condiții și declarații din străinătate.

„Dar mai semnificativ de cât toate a fost repetarea celor spuse, că guvernul n'a avut în vedere și nu consideră cumva transferarea vreunui teritoriu de sub controlul politic de Anglia“.

TIMES, într'un lung articol de fond, în care discută tot discursul d-lui Eden, face o legătură între cele spuse de d-sa despre problema înarmării și declarațiile d-lui von Ribbentrop la Lipsca, de care se ocupă pe larg, combatându-le punct cu punct.

MANCHESTER GOARDIAN din 4 Martie, este informat din Berlin despre efectul produs acolo de discursul d-lui Eden. Constată că a fost comentat defavorabil „de oarece vederile Germaniei sunt diametral opuse cu cea mai mare parte din chestiunile atinse“.

„Mai departe, adaugă ziarul, d. Eden n'a răspuns în felul cum ar fi dorit Germania la ultimele cereri ale lui von Ribbentrop pentru colonii, deși nu prea era de așteptat un astfel de răspuns.

„Din punctul de vedere german, lipsește din discurs tot ce-ar fi putut da aparența Germaniei despre o colaborare cu Anglia“.

TIMES din 4 Martie publică o corespondență din Berlin din care reiese că discursul d-lui Eden, precum și comentările presei engleze despre discursul d-lui von Ribbentrop, nu face decât să întărească impresia creată dela început prin publicarea programului de reînarmare al Angliei, și anume: o impresie în care surpriza și decepția se unesc a produce un sentiment de nesiguranță.

DAILY TELEGRAPH din 5 Martie comentează discursul actualului deputat, Sir Robert Horne, fost ministru de finanțe, la o întrunire cu ocazia centenarului

lui Joseph Chamberlain, în care a condamnat sistemul întrebuintat de d. von Ribbentrop, pe motiv că a abuzat de înalta sa misiune diplomatică, intrând în mod public în polemica politică. Acest lucru, după părerea lui Sir Robert, este fără precedent în cercurile diplomatice.

Presa franceză.

Ziarele franceze din 4 Martie, laudă discursul d-lui Eden, pe care îl consideră drept un discurs înțelept și examinează eventuala atitudine a Angliei față de un războiu pe continent.

ECHO DE PARIS scrie: D. Eden a amintit că, în afară de Franța și de Belgia, pe care Marea Britanie le-ar apăra contra unei agresiuni neprovocate, țara sa este legată numai prin obligațiile generale ale Pactului Societății Națiunilor, care, în caz de agresiune, impune tuturor folosirea sancțiunilor economice, dar îngăduie fiecăruia să țină seama de interesul său, când este vorba de sancțiuni militare. Insemnează aceasta că un conflict care ar izbucni în afara Europei Occidentale, nu ar găsi decât o Anglie pasivă și imobilă? Nimic nu îndreptățește o asemenea interpretare. Anglia înțelege să fie judecător al împrejurărilor. Să ne aducem aminte de cuvintele spuse de lordul Plymouth în Camera Lorzilor: Nu este exclus să ajutăm victima unei agresiuni, dacă, după judecata noastră, acest lucru ar fi în conformitate cu Pactul Societății Națiunilor. Dar un asemenea ajutor nu ne revine în mod automat să-l dăm“.

FIGARO scrie: „Intr'un discurs calm și precis, d. Eden a definit foarte bine poziția Angliei față de problemele care frământă Europa. Această poziție nu s'a schimbat, în afară doar de faptul că Anglia s'a hotărât că nimeni nu o va opri de pe această cale. Dictatorii sunt liberi să vadă reînarmarea cu ochi răi. Toemai țările lor au provocat-o“.

ORDRE declară: „Este evident că poporul britanic nu are nicio poftă să se bată pentru Polonia sau pentru Cehoslovacia, dar este de datoria celor care au sarcina intereselor sale vitale, să dovedească că în cazul când Germania atacă aceste două țări, Anglia nu s'ar bate numai pentru ele, ci și pentru ea“.

LE POPULAIRE scrie: „In Anglia aproape că nu mai sunt izolaționiști. Chiar în cercurile conservatoare se pronunță un curent foarte puternic pentru întărirea Societății Națiunilor. Faptul că la întrebarea d-lui Austen Chamberlain dacă Anglia va merge în ajutorul Cehoslovaciei și Danzigului, laburiștii au răspuns „da“, poate fi considerat ca un semn al timpurilor. Laburiștii sunt pe cale de a se angaja pe o scară întinsă, pe calea securității colective și să accepte toate consecințele acestei politici“.

PETIT JOURNAL scrie: „Tânărul ministru de externe britanic a știut să spună bătrânei Europe cuvinte înțelepte, din care noi reținem în special afirmația că Anglia nu ar putea examina nicio transferare de mandat“.

Ziarele franceze din 5 Martie continuă a se ocupa de expozeul d-lui Eden asupra politicii externe engleze. D. Pierre Bernus scrie în JOURNAL DES DEBATS:

„Cu privire la marele linii ale politicii engleze d. Eden nu a făcut decât să repete ceea ce a spus adesea ori, că Anglia se va alătura de Franța și Belgia dacă aceste țări ar fi atacate, că dorește încheierea unui pact occidental, înlocuind acel al Locarnului, că dorește ca Societatea Națiunilor să fie o bună zi în măsură de a exercita acțiunea

ei utilă etc. Ar fi fost de dorit ca d. Eden să fi dat în treacăt, un avertisment Germaniei, că Anglia nu ar mai îngădui în viitor interpretări banditești, cum ar fi de pildă un atac contra Cehoslovaciei. Orice declarație de acest soi al Marii Britanii ar fi avut un mare răsunet și o mare valoare practică“.

L'ACTION FRANÇAISE scrie:

„Un lucru este lămurit: guvernul Marii Britanii refuză să examineze transferul coloniilor germane puse sub mandat britanic. Așa dar, în ce privește Anglia, chestiunea retrocedării fostelor colonii germane, este tranșată. Nu tot astfel se poate spune de celelalte probleme analizate de subsecretarul de Stat al Foreign Office-ului.

„D. Eden de pildă continuă să fie apostolul Societății Națiunilor.

„El se ferește însă și nu fără înțelepciune de a vorbi de pace indivizibilă, deosebindu-se prin aceasta în mod esențial de ideile profesate mai mult ca ori când la Paris.

„In plus d. Eden, a declarat că nu este partizanul reformei Societății Națiunilor, cu toate că a recunoscut că această instituție este bolnavă.

„Al treilea punct esențial al discursului d-lui Eden se referă la garanțiile acordate de Anglia, Franței și Belgiei.

„Ministrul britanic a repetat că Marea Britanie va veni în ajutorul Franței și Belgiei în caz de agresiune neprovocată.

„Orice spirit rațional în Anglia refuză însă să adere la teza absurdă a securității colective și a păcii indivizibile.

„Franța este aliată a Cehoslovaciei, a Poloniei și a Rusiei Sovietice, fără a mai vorbi de români și iugoslavi. Dacă Germania, de pildă, ar invada Cehoslovacia și dacă Franța ar alergera în ajutorul ei, nu este de loc dovedit că englezii se vor alătura Franței“.

LE TEMPS scrie în editorial:

„Pasajul din discursul d-lui Eden care a stârnit mai multă emoție la Berlin, a fost desigur acela care se referă problemei coloniale. În definitiv, ministrul afacerilor străine a confirmat că guvernul britanic nu este dispus să ia în considerare o transferare a fostelor posesiuni germane puse sub mandat britanic. Mai mult ca toate comentariile făcute asupra acestui subiect, această declarație înseamnă nereușita misiunii d-lui von Ribbentrop la Londra, și este o replică hotărâtă a recentului discurs pronunțat la Leipzig de diplomatul german. Se poate deduce, că guvernul Reichului va trebui să-și modifice în mod radical pozițiile dacă vrea să-și rezerve posibilități de apropiere cu Londra și să netezească terenul în vederea unor negocieri într'adevăr utile. O evoluție în acest sens va fi poate necesară, dar greu de îndeplinit de guvernarea național-socialistă“.

L'ECHO DE PARIS, după ce face o dare de seamă a discursului rostit de d. Eden în Camera Comunelor, constată că d-sa a reluat definițiile anterioare. „N'a adăugat nimic, poate chiar le-a scurtat. Totuși am greși dacă am crede la o schimbare sau la o șovăire“.

Presa sovietică.

Comentând discursul d-lui Eden, ISVESTIA din 4 Martie scrie că desbaterile din Camera Comunelor au subliniat oarecare nehotărâre și unele contradicții interne ale politicii britanice.

Ziarul sovietic crede că Marea Britanie n'a tras toate concluziile care se impuneau în urma ultimelor evenimente de politică internațională din Europa.

ISVESTIA scrie în concluzie: „Nevoită să-și intensifice înarmările cu prețul unor sacrificii materiale considerabile, înțelegând totodată că aceste înarmări sunt un răspuns la amenințarea din afară din ce în ce mai mare, Anglia nu poate să-și pună problema securității sub aspectul politic cel adevărat, care este mereu aceeași, și anume: problema sistemului colectiv și a luptei colective pentru pace“.

Presa germană.

Presa germană din 3 Martie, comentează declarațiile făcute de d. Eden în Camera Comunelor.

În articole purtând titluri de felul acesta: „Și de data aceasta informații slabe...“ — „D. Eden nu spune nimic nou“ — ziarele germane declară că discursul d-lui Eden nu aduce nicio contribuție nouă la soluționarea problemelor ridicate prin actuala situație a Europei.

LOKALANZEIGER scrie: „Geneva, pactul Vestic, Spania, discursurile d-lui Eden, se învârtesc mereu în jurul aceluiași poli. Cu toate aceste repetări, nu se vede nicio precizie asupra politicii engleze privitoare la aceste trei puncte“.

Ocupându-se mai departe de declarația d-lui Eden, asupra chestiunii coloniale, ziarul scrie: „Este foarte de dorit ca declarațiile Angliei să abordeze într'un timp apropiat ceva mai nădăjduitor o chestiune care este prea importantă pentru a putea fi soluționată prin câteva cuvinte lipsite de importanță“.

Presa greacă

Discursul de acum două zile al d-lui Eden, asupra politicii externe britanice, rostit în Camera Comunelor, este comentat foarte pe larg de ziarul PROIA, dela 4 Martie, care socotește că acest discurs, repetând cât se poate de limpede și categoric punctele de vedere ale guvernului englez asupra problemelor internaționale și adăugând

noi elemente izvorâte din realitate, întărește nădejdea în interesul cât mai activ al Angliei, în favoarea apărării păcii.

Ziarul socotea că trebuie să se dea însemnătate deosebită căldurii cu care d. Eden a evidențiat contribuția Franței la opera comisiunii de neîmixtiune, respingând argumentul că Francezii erau să continue politica de acțiune în Spania dacă Englezii nu avea grija să-și rețină neconținut dela aceasta.

Ziarul relevă optimismul d-lui Eden față de viitorul Societăților Națiunilor și declarația sa categorică în chestia revendicărilor coloniale germane și conchide că: „prin noul discurs al d-lui Eden frontul anglo-francez se arată mai puternic decât oricând“.

Sub titlul: „Prin noul discurs al d-lui Eden, frontul anglo-francez se arată mai puternic decât oricând“, ziarul ELEFTERON VIMA din 4 Martie, publică:

„Declarațiunile, făcute de către ministrul englez al afacerilor străine, d. Eden, în fața Camerei Comunelor, au constituit o continuare a discuțiilor asupra încheierii împrumutului de 400 milioane lire sterline pentru completarea înarmărilor engleze. La această discuțiune, care a fost cât se poate de amplă, d. Eden lipsea în străinătate, nefiind deci de față. Acuma, d. Eden, întorcându-se în Cameră și fiind chemat de partidul muncitoresc, a confirmat explicațiunile colegilor săi. A recurs și el la o revizuire recapitulativă a politicii sale, care, după cum a spus, se întemeiază întotdeauna în colaborare cu Societatea Națiunilor pentru organizarea securității europene și sprijinirea Franței și Belgiei, în virtutea acordurilor dela Locarno, în cazul când aceste două puteri, sau una din ele, ar fi devenit victima unui atac neîndreptățit. Înarmările engleze se fac pentru înfruntarea acestor obligațiuni și pentru securitatea împărășiei. Ca atare, ele nu au niciun caracter ofensiv, ci numai defensiv“.

DELIBERĂRILE MARELUI CONSILIU FASCIST

Presa italiană.

Ziarele din 2 Martie subliniază că hotărârile Marelui Consiliu Fascist, cu privire la pregătirea militară și la politica externă, sunt impregnate de forță și claritatea caracteristice stilului d-lui Mussolini.

„Problemele pregătirii militare și politicii externe, scrie GIORNALE D'ITALIA, sunt strâns legate. Nu poate exista o apărare și o bărbătească înfățișare a drepturilor naționale, fără sprijinul puternic al puterii militare.

„Iată de ce Italia, înțelege să-și desvolte forțele militare, iată de ce Italia, care înțelege să-și desfășure politica ei externă în mod limpede, se înarmează.

„Pe de altă parte, continuă ziarul, Italia urmează și nu precede actuala întrecere în înarmări. Dacă această goană după înarmări, impune jertfe grele și devieri parțiale dela alte opere de civilizație, greșeala este a Puterilor care au nimicit pactul celor Patru. Acest pact, cu adăziunea Germaniei, trebuia să aducă și o înțelegere în privința înarmărilor. Dar marile Puteri au lăsat să cadă mai târziu, propunerea făcută de d. Mussolini, de acord cu Germania, de a se întruni la Geneva o conferință de dezarmare, pentru a defini raporturile dintre armamente.

„În fața marilor proiecte străine de înarmare, Italia

rămâne liniștită, însă nu indiferentă. Măsurile aprobate de Marele Consiliu Fascist, sunt de așa natură încât națiunea va putea urmări și controla în tihnă, desfășurarea situației europene și mondiale“.

Comentând deciziunile Marelui Consiliu Fascist, POLO D'ITALIA din 3 Martie, scrie între altele:

„După ce Italia, împotriva tuturor rezistențelor, a eliberat Etiopia, și după ce Germania s'a eliberat de lanțurile dela Versailles, Europa și-a pierdut orice stăpânire de sine și s'a aruncat, în numele păcii, într'o întrecere a înarmărilor. Cei care preconizau dezarmarea, erau mai înarmați ca oricând. Se înțelege dela sine, că Italia a răspuns pe același ton și că hotărârile Marelui Consiliu Fascist, sunt atât de clare și de logice, cum era și de așteptat“.

CORRIERE D'ITALIA, constată că reînarmarea națiunilor mai bogate, impune Italiei obligațiuni analoage, dacă vrea să-și salvgardeze libertatea. Singurul mijloc, prin care se poate asigura pacea, este să fii și să rămâi puternic.

LA STAMPA din 3 Martie, publică un articol, semnat de Signoretti, în care scrie că „numai atunci când o pu-

tere a ajuns la un grad înalt de individualitate, poate să traseze cu precizie și tărie liniile politicii sale. Vor urma timpuri grele. Visurile de liberalitate economică vor trebui să primească un mare imbold. Astăzi dominează, ca și în timpul sancțiunilor, necesitatea autarhiei; din punct de vedere militar, trebuie să contăm numai pe noi înși-ne. Efortul către o independență economică, nu trebuie să sufere pauze; toată activitatea națională trebuie să aibă un singur obiectiv, autarhia, care este independența și singura garanție de libertate“.

LAVORO FASCISTA din 3 Martie, sub semnătura d-lui Giovanni Engely, publică un articol, intitulat „Pacea puternicilor“, în care scrie că deciziile luate de Marele Consiliu al fascismului, corespund nevoilor urgente ale orei prezente. „Faptul de care trebuie să ținem seamă, este că orice acord internațional pentru limitarea înarmărilor este acum definitiv exclus. Toate țările din Europa se înarmează într'un ritm din ce în ce mai intens. În aceste condițiuni, Italia avea datoria să coordoneze prepararea sa militară necesităților actuale. Deciziile luate de Marele Consiliu, sunt deci perfect justificate. Ele se bazează pe: valorificarea factorului uman, care a fost totdeauna decisiv și superior aceluia material; valorificarea organizată a resurselor noastre naturale și financiare“.

GIORNALE D'ITALIA, cu aceeași dată, sub semnătura d-lui Virginio Gaida, scrie că politica fascistă își urmează cursul său normal, cu scopuri bine definite și în nimic influențate de desordinea europeană, pe care o combate prin voința și prin ordinea internă și externă a sa. „Nu există apărare a drepturilor naționale făcută de o politică externă, dacă această politică nu este ajutată de o puternică forță militară, gata totdeauna a-și face datoria“.

GAZZETTA DEL POPOLO, sub titlul „Politică de pace dar de absolută independență“, publică un articol, în care scrie că întotdeauna când au avut loc înarmări generale, nimeni nu a voit să-și asume responsabilități, toți au acuzat pe ceilalți de ambiții de predominare și de scopuri războinice. „Italia însă, nu vrea să fie considerată ca un Stat satelit în nicio constelație, nevoind să se supună niciunui protectorat. Repetă încăodată că Italia dorește pacea și colaborarea; este potrivnică blocurilor politice; recunoaște importanța și eficacitatea acordurilor încheiate cu alte țări; este gata a strânge noi acorduri cu acele țări care doresc să se apropie de ea. Dar nu-i este frică de războiu“.

Presa franceză.

Ziarele franceze din 2 Martie comentează deliberările Marelui Consiliu Fascist și politica italiană.

ECHO DE PARIS scrie: „Printre chestiunile la ordinea zilei figurează, se pare, și măsurile de luat pentru sporirea natalității, examinarea reînarmării Angliei și hotărârile ce pot fi luate pentru a-i face față, etc. Asupra primei chestiuni se impune o observație. Guvernul fascist, ca și guvernul german, se plâng, în orice ocazie, de teritoriile foarte înguste pe care popoarele lor sunt îngrămădite și cer câmpuri de colonizare. Dar și unul și altul se alarmează oridecâteori slăbește numărul nașterilor, iar la Roma se vorbește de stabilirea familiei cu patru copii ca model obligatoriu.

„Tapajul presei italiene contra reînarmării britanice — urmează același ziar — anunță clar că contra-

măsuri militare vor fi promulgate cu „mare sgomot“. Pentru a nu reține decât ipoteza cea mai optimistă, se pare că ne găsim în fața dorinței de a se colecționa plângeri contra Angliei, Franței și Statelor-Unite. Fără îndoială evenimentele se vor însărcina să atenueze ceea ce este excesiv în politica de azi a Italiei. Cel mai bun lucru pe care-l avem de făcut pentru a degaja relațiile franco-italiene, este de a încerca să rezolvăm problema intereselor noastre în Abisinia, salvagardate prin acordul din Ianuarie 1935“.

LE JOUR scrie: „Nu vrem câtuși de puțin să ținim Italia pe Brenner, dar știm că un singur moment de neatenție în cursul strajei pe care Italia o face acum deasupra pasului Isarco, i-ar fi fatal. În școlile germane copiii sunt învățați că Meran, Bolzen și Sudul Tirolului nu sunt încă germane. Nu în Franța se vând cărți postale, pe care este o săgeată care unește porturile germane Hamburg și Triest. Menținerea statului quo în Europa Centrală este ultima garanție pentru Italia însăși. Această convingere se găsește la Roma ca și la Paris. Este deci un excelent neput pentru conversațiile dintre cele două capitale“.

Ziarele din 3 Martie comentează discursul d-lui von Ribentrop și hotărârile Marelui Consiliu Fascist.

ECHO DE PARIS, scrie: „Mai mult ca oricând, Italia se sprijină pe Germania hitleristă și încearcă să obțină avantaje politice și chiar teritoriale în dauna Franței și a Angliei. Consolidarea axei Berlin-Roma este dovedită prin tăcerea și rezerva față de Austria. Europa Centrală și Mediterana, totul se desfășoară ca și cum împărțeala ar fi fost făcută“.

AMI DU PEUPLE scrie: „Guvernul nostru are motiv să prevadă fără întreriere pregătirea militară a tineretului și noi îl aprobăm. Amploarea efortului militar al Italiei, care pune națiunea pe picior de războiu, ne impune datorii grele dar necesare“.

LE JOUR declară: „Hotărârile Marelui Consiliu sunt de o importanță capitală, pentru că ele vor pune Italia pe picior de războiu, chiar într'o perioadă de pace. Dar, făcându-și cunoscută dorința de pace față de celelalte națiuni, Italia dorește să lase ușa deschisă pentru conversațiuni pe care împrejurări neprevăzute le-ar putea face necesare pe neașteptate“.

FIGARO, scrie: „Aruncată afară din Europa Centrală, Italia pare să se întoarcă tot mai mult spre Mediterana. În această ordine de idei se poate considera dorința de colaborare, exprimată de Marele Consiliu, cu popoarele balcanice, și mai ales salutul adresat guvernului naționalist spaniol. Este o întreagă politică nouă a guvernului din Roma, care se elaborează și care tinde să împingă Italia fascistă mult dincolo de cadrul acțiunii sale externe tradiționale.

LE POPULAIRE scrie că lumea va înțelege acum că în limbaj fascist „axă“ înseamnă desaxarea Europei.

PETIT JOURNAL socotește că: „un cesarism bicefal se instalează în mijlocul continentului, răsturnând toate noțiunile de ordin juridic și toate raporturile de forță.

„Până acum — încheie acest ziar — neliniștea și vigilența noastră se limita la Rin. Acum va trebui să le extindem și linia Alpilor“.

L'ACTION FRANÇAISE scrie: „De când unitatea italiană a fost înfăptuită, a fost totdeauna foarte

greu Italiei de a se integra într'un sistem occidental. Istoria Triplei Alianțe, o dovedește, precum și desno-dământul alianței italiene cu imperiul german și acei al Habsburgilor, demonstrează că interesele Italiei nu aveau nimic comun cu acelea ale puterilor centrale.

„Victoria interaliată oferea un prilej excepțional pentru fixarea Italiei în linii politice statornice. Acest prilej nu a fost folosit. Era prin urmare fatal să asistăm la oscilațiuni mai mult sau mai puțin pronunțate ale politicii romane.

„Rezultatul tuturor greșelilor săvârșite este înaintea ochilor. Intrunirea Marelui Consiliu fascist care a avut loc deunăzi a permis d-lui Mussolini să precizeze unele orientări actuale ale politicii sale externe.

„Ducele a insistat asupra excelenței relațiilor italo-germane. Această afirmație este o dovadă că Roma pare să se dezintereseze de chestiunea austriacă. În ciuda acordului (gentlemen's agreement) încheiat cu Anglia, preocupările Italiei sunt de ordin mediteranian. De altfel, singurele posibilități de fricțiuni între cele două State nu se pot produce decât în Bazinul mediteranian. O reală tensiune a raporturilor anglo-italiene riscă să pună din nou Franța într'o situație supărătoare. Riscurile de altfel ar fi mai mari pentru Franța decât pentru Marea Britanie.

„Este pură nebunie pentru Franța de a nu avea ambasador la Roma în momentul când se face și se desfac atâtea combinațiuni“.

I. Pierre Bernus scrie în JOURNAL DES DÉBATS:

„Reiese din declarațiunile Ducelui că acordul italo-german este din cele mai strânse și că tocmai Roma se complace mai mult să-i pună valoarea în evidență. Până unde Italia va împinge lucrurile?

„DAILY MAIL pretinde că Italia, orientată definitiv spre Mediterana, consimte la Anschluss și admite prin urmare concepția germanică a „Mittel-Europei“. Informațiunile ziarului DAILY MAIL nu sunt însă din cele mai sigure. În orice caz apare că Italia face jocul Germaniei, în mod ostensibil. Ce urmărește ea oare, și ce vrea să obțină?“.

LA RÉPUBLIQUE scrie:

„Greutățile pe care întâmpină guvernul italian, nu provine din interior ci din afară.

„Nu atât din cauza Etiopiei ci din pricina rearmării Angliei. Când marele împrumut de 160 de miliarde a fost decis de către cabinetul din Londra, o vie iritare și-a făcut loc în toate organele peninsulei. Fără greș Roma s'a simțit atinsă. Ea s'a simțit atinsă fiindcă Italia e săracă, pentrucă după rearmarea Angliei va veni rearmarea Germaniei, apoi în mod inevitabil o ajustare franceză; astfel începe o întrecere nebunească pe care Italia nu o va putea urma decât cu greutate și care riscă să se obosească.

„De aceea e necesară, scrie în concluzie ziarul parizian, e nevoie de solidaritate latină în contra încăleărilor Reichului; solidaritate imperială în contra mișcărilor din Orient.

„Acestea sunt faptele care trebuiesc să schițeze politicile noastre“.

Presa germană

Ziarele germane din 2 Martie publică comentarii largi asupra hotărârilor Marelui Consiliu Fascist din Roma

BERLINER TAGEBLATT scrie, între altele: „Aceste hotărâri n'ar surprinde pe nimeni, chiar dacă n'ar fi fost anunțate. Este de ajuns să ne reamintim ceea ce urmează: În ziua de 11 Ianuarie comisarul poporului la Finanțe al Uniunii Sovietelor a prezentat comitetului executiv central sovietic un buget militar, care prevede o sporire a cheltuielilor cu 30 la sută față de anul 1936 și de 70 la sută în comparație cu 1935. La 1 Februarie Camera franceză a aprobat pentru înarmări un credit de 10 miliarde franci, iar la 18 Februarie Camera Comunelor a adoptat un credit pentru înarmări în sumă de 400 milioane lire.

„În fața acestor cheltuieli nelimitate ale națiunilor bogate, Italia proletară, în mândra sa voință de a-și salva existența națională, proclamă, ca și Germania, mobilizarea tuturor forțelor sale creatoare și a spiritului de jertfă al națiunii“.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG constată: „Marele Consiliu Fascist cere autarhia absolută a apărării naționale. Această cerere este subliniată prin declarația lămurită că în caz de nevoie necesitățile militare vor trebui să aibă întâietatea față de necesitățile civile. În Germania se va înregistra cu o mare satisfacție declarația că Italia nu vrea numai să desvolte înțelegerea italo-germană ci să și activeze efectul practic al acestei politici“.

BERLINER LOKALANZEIGER socotește că d. Mussolini a declarat încă de la Locarno că el nu se lasă convins de vorbe ci de fapte, de pildă, printr'o adevărată dezarmare generală

„El constată, adaugă ziarul german, desfășurarea reală a situației politice din Europa și trage concluziile logice și necesare. Italia se găsește într'o situație asemănătoare aceleia a Germaniei.

„Această țară este clasată de Statele bogate, care dispun de materiile prime ale lumii, printre țările sărace. Atunci, d. Mussolini elaborează pentru apărarea Italiei, un program tot atât de favorabil ca și proiectul celor 400 milioane lire sterline, elaborat de guvernul britanic. El nu vrea să se expună primejdiei de a se vedea într'o bună zi pus la zid de Puterile care dispun de comorile pământului. El își mobilizează întreaga națiune“.

Presa sovietică.

Comentând hotărârile asupra măsurilor de ordin militar, luate de Marele Consiliu Fascist, în ședința ce a avut loc în ziua de 2 Martie la Roma, ziarul ZA INDUSTRIALIZAȚIU din 3 Martie, scrie:

„În fond, hotărârile acestea nu adaugă nimic însă la programul realizat până acum de guvernul fascist al Italiei. De aceea întrunirea Marelui Consiliu și discursurile lui Mussolini și Ciano, cât și rezoluțiile adoptate, trebuiesc privite, în primul rând, ca o demonstrațiune sui-generis la adresa Angliei. În timp ce guvernul englez, publicându-și programul de înarmări, a subliniat hotărârea sa de a apăra pozițiunile actuale ale Imperiului britanic, programul dela Roma trebuie să demonstreze, la rândul său, dorința Italiei de a-și continua pregătirile în vederea unei modificări, pe calea armelor, a hărții lumii“.

EVENIMENTELE DIN SPANIA

Presa franceză

In legătură cu acordul de neintervenție, PETIT JOURNAL din 27 Februarie, publică o telegramă din Londra, arătând că cercurile oficiale britanice au fost informate aseară că în cursul zilelor de joi și vineri, adică în ajunul intrării în vigoare a acordului de neintervenție în materie de voluntari, aproape 10.000 voluntari italieni ar fi debarcat în diferite puncte din Sudul Spaniei.

L'OEUVRE reia această afirmație și scrie: „Dacă nu se exercită niciun control asupra Legiunii Străine spaniole și asupra trupelor marocane, nu se va putea interzice aflusul trupelor străine în Spania. Italienii, susține mai departe L'OEUVRE, își înrolează în masă trupele în Legiunea Străină și ei pot continua a se folosi de acest mijloc“.

Ziarele franceze din 5 Martie comentează știrea răspândită de postul de radio din Salamanca, potrivit căreia guvernul Franco ar trimite o notă semnatarilor Acordului dela Algeiras.

ECHO DE PARIS scrie: „Guvernul francez este acuzat de junta din Salamanca, că ar comenta dezordini în Marocul spaniol, pentru a-și procura un pretext de intervenție. Nota din Salamanca urmărește să pună din nou problema marocană pe planul internațional de pe care am reușit s'o scoatem în 1912 și 1918, prin eforturi și sacrificii pe care este inutil să le reamintim. Noi ne păstrăm libertatea de a decide. În felul acesta, ne plasăm în singurul punct de vedere al intereselor vitale ale Franței, al libertății comunicațiilor în Mediterană, indispensabile la mobilizarea armatei sale, și al securității în protectoratul său marocan și în întreaga Africă de Nord. Or, pentru a nu avea în vedere decât al doilea punct, este evident că întrebuintarea ce s'a dat în ultimele opt luni Marocului spaniol, ne expune la mari primejdii“.

EXCELSIOR scrie: „In cercurile diplomatice franceze se manifestă o surprindere cu atât mai mare față de afirmațiile generalului Franco, cu cât Franța a dat dovadă de mare îngăduință față de infracțiunile la angajamentele internaționale, multiplicare în zona spaniolă a Marocului, dela revolta militară și până acum. Singurele măsuri luate în Marocul francez sunt de supraveghere mai strictă a frontierelor. Desigur, nu-i vina autorităților franceze, dacă se manifestă oarecare nemulțumire printre populațiile indigene din zona spaniolă, supuse unei recrutări intense, prost plătite și care lipsește pământurile de lucrătorii lor agricoli“.

L'OEUVRE declară: „Nota generalului Franco este interpretată în general în cercurile răspunzătoare franceze ca o dovadă că, față de cele câteva succese militare obținute în ultimele zile de guvernamentali, Italia și Germania voiesc să câștige timp, să debarce noi trupe, de data aceasta probabil în Maroc, și să justifice astfel enormele lucrări de fortificație ridicate în Maroc dela 9 Ianuarie și până acum. Se pune întrebarea dacă nu cumva conducătorii din Roma și Berlin se gândesc la ceva și mai important. Sosirea la Neapole a generalului Mileh, șeful armatei aeriene germane, este destul de supărător interpretată în legătură cu nota guvernului din Burgos. Se poate adăuga că sunt mai mult de șase săptămâni de când Inaltul Comisar spaniol în Maroc a distribuit arme caizilor marocani din apropierea frontierei spre zona

franceză, pentru a putea, la un moment dat, să provoace tulburări în interiorul zonei franceze“.

ERE NOUVELLE este de părere că Franța trebuie să utilizeze un ton ferm față de Berlin și Roma, în ce privește politica lor în Mediterană.

Ziarul ECHO DE PARIS, sub semnătura d-lui Pertinax, ocupându-se de chestiunea controlului neintervenției în Spania, scrie: „Totul va depinde de zelul și perspicacitatea controlorilor. Totuși, trebuie să subliniem că nicio supraveghere aeriană n'a fost introdusă din cauza opoziției făcută de guvernele din Roma și Berlin. Oricum s'ar prezenta lucrurile, transporturile de voluntari și de material de război, vor avea mult mai puține șanse să treacă neobservate. In toate cazurile, intervenția ocultă și indirectă, a unora sau altora, nu va putea să degeneze într-o intervenție directă decât cu toate riscurile unei astfel de acțiuni“.

Ziarul L'OEUVRE scrie: „Noi dificultăți s'au ivit ieri în comitetul de neintervenție, mai ales cu privire la supravegherea porturilor portugheze, la care se opune guvernul din Lisabona. Pe de altă parte, intervenția italiană pare să ia un nou avânt. Se vorbește mult în cercurile italiene de un nou corp expediționar, care urmează să fie gata pentru sfârșitul acestei luni. Se mai afirmă că patru corpuri de armată, fiecare format din câte trei divizii, sunt în pregătire. Aceste informații emană din aceleași surse ca și știrea pe care am dat-o acum trei luni cu privire la trimeterea a 60.000 de luptători, știre care a fost confirmată sută în sută. Adăugăm că la Roma, unele cercuri nu sunt cu totul sigure că aceste pregătiri ar fi destinate pentru Spania. Unii se întreabă dacă ele nu sunt destinate să sprijine propaganda ideologică a d-lui Mussolini, fie în Africa, fie în altă parte“.

LE POPULAIRE scrie: „Un control chiar imperfect, poate să funcționeze în condiții satisfăcătoare, dacă se poate pune bază pe bună credința tuturor acelor care participă la el. Din nefericire nu se poate conta pe ea, fiindcă s'au trimes ajutoare în Spania chiar după data de 20 Februarie, când s'a adoptat în principiu neintervenția“.

ECHO DE PARIS. L'OEUVRE și L'HUMANITE din 8 Martie, afirmă că Italia ar continua să trimeată voluntari în Spania.

ECHO DE PARIS scrie: „Potrivit unor informații serioase, noi contingente italiene ar fi debarcat la Cadix, după intrarea în vigoare a interdicției de intrare a voluntarilor. Ziarul adaugă că unii socotesc numărul acestor voluntari la 10.000“.

L'OEUVRE amintește că ieri s'a anunțat că 25.000 italieni se pregăteau la Neapole să plece în Spania. Ziarul mai spune că, după informații primite din Spania și din Marocul spaniol, întăririle italiene au sosit continuu.

Ziarul comunist L'HUMANITE afirmă și el că numeroși voluntari italieni n'au încetat să sosească în Spania.

Presa sovietică.

IZVESTIA din 28 Februarie, ocupându-se de „Problema controlului în Spania“, spune între altele:

„Spre a ajunge la o înțelegere oarecare în privința controlului „voluntarilor“ trimiși în Spania, a fost ne-

voie de mai mult de două luni de zile. Și cu toate acestea, din punct de vedere al dreptului internațional, toată munca comitetului londonian poate fi considerată drept o serie de paradoxuri.

„Reprezentanții Germaniei, Italiei și Portugaliei, s’au silit din răspuțeri să amâne stabilirea de responsabilități cu privire la neamestecul în Spania.

„Diplomații, reprezentând la Londra, statele fasciste, au folosit toate mijloacele posibile spre a amâna cât mai mult luarea vreunei hotărâri.

„Astfel s’a ajuns chiar la susținerea imposibilității de a participa la cheltuielile controlului, cum a făcut Polonia.

„Timp de două luni Germania și Italia au luptat pentru menținerea porțițelor existente la granița portughezo-spaniolă, spre a putea introduce pe acolo armament, munițiuni și voluntari.

„Schema controlului este departe de a fi stabilită, trebuind să se mai supună unui examen“.

PRAVDA din aceeași zi, comentând aceeași chestiune, constată următoarele:

„Tactica guvernelor fasciste în privința controlului din Spania, a fost mereu îndreptată spre menținerea posibilităților intervenției fasciste. În acest scop, Por-

tugalia a refuzat până în ultimul timp stabilirea vreunui control la granița portughezo-spaniolă.

„În afară de aceasta, Germania, Italia și Portugalia, au stăruit mult în insistențele lor de a stabili un control maritim numai cu vasele militare ale Angliei, Franței, Germaniei și Italiei, cu excluderea Uniunii Sovietice.

„Această stăruință impertinentă a statelor fasciste a întâmpinat însă o opunere categorică din partea U. R. S. S.

„În urma pozițiunii tari și hotărâte luate de Uniunea Sovietică, comitetul dela Londra a respins cererea statelor fasciste, admitând participarea Uniunii la control.

„Numai în urma aditerii în principiu, U. R. S. S. a declarat că, nefiind interesată nici politicește, nici în alt mod, de a avea vase de războiu în Marea Mediterană și Oceanul Atlantic, nu va participa la controlului efectiv.

„Opinia publică a Uniunii Sovietice continuă a urmări cu atențiune evenimentele din Spania.

„Statele interesate în menținerea păcii, trebuie să-și dea seama că în cazul continuării intervenției fasciste în Spania, după stabilirea controlului, aceasta va însemna prăbușirea întregii politici de neintervențiune“.

PROBLEME EUROPENE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

RELAȚIILE ANGLO-GERMANE

In editorialul din 3 Martie LE TEMPS se ocupă de relațiile anglo-germane. Intre altele scrie:

„Relațiunile anglo-germane provoacă în presa internațională tot felul de controverse. Departe de a se fi îmbunătățit, cum se crezuse în momentul când d. von Ribbentrop a fost trimis la Londra, pare că aceste relațiuni sunt mai puțin încrezătoare ca acum șase luni.

„În ce privește probelma colonială, teza engleză susține că cesiunea coloniilor a fost absolută și că repartitia lor printre aliați a fost săvârșită în mod definitiv. De altfel, cererea Germaniei relativă la colonii nu poate fi luată în considerație, decât de Societatea Națiunilor, de care depinde mandatele, în virtutea cărora fostele posesiuni germane sunt astăzi gerate de alte puteri. În realitate, fondul desbaterii anglo-germane, îl constituie chestiunea înarmării“.

Ziarul MORNING POST subliniază că înarmarea Marii Britanii trebuie să dea de gândit guvernului Reichului, căci dovedește că în cursa de înarmare între Anglia și Germania, prima are mai mulți sorți să reziste din punct de vedere financiar.

MORNING POST socoate că nu există pentru Germania decât două eventualități posibile: ori Germania continuă înarmările cu certitudinea de a fi depășită, ori se hotărăște la o înțelegere cu celelalte puteri pentru limitarea armamentelor, căci timpul de aci înainte lucrăază contra ei. Acesta este tonul presei engleze câteva luni nu-

mai de când d. von Ribbentrop a fost acreditat ambasador la Londra. Se poate deci conchide la mediocrul succes al misiunii sale diplomatice.

POLITICA EXTERNĂ A GERMANIEI

„Politica mondială a Germaniei este continentală; ea este politica formulei „Mittel-Europa“, realistă, dar fără compromisuri“, aceasta este definiția dată politicii germane de revista național-socialistă DIE DEUTSCHE VOLKSWITSCHAFT, în numărul din luna Martie.

Revista explică amănunțit că această politică nu se opune politicii britanice, care este o politică imperială și maritimă. „Misiunea noastră, scopul nostru, posibilitatea noastră reală și concretă, este blocul „Mittel-Europa“, pe baza cea mai largă“.

Revista arată apoi că Reichul cere colonii, dar nu voește să creeze un imperiu în Africa. Chestiunea este neînsemnată și ar trebui tratată prin negocieri amicale între marile puteri europene.

„Germania voește să ajungă la egalitatea cu Anglia, sprijinindu-se pe baza ei continentală, adaugă revista. În câțiva ani va putea fi folosit drumul pe uscat, trecând prin Asia Mică. Forțele economice din Balcani vor fi atât de mari, încât nu vor mai depinde, în acest domeniu, de Anglia. Dacă politica britanică crede că prin forța armelor poate fi împiedecată ridicarea națională a popoarelor și independența lor economică, este adevărat că un nou războiu ar putea să ne coste existența noastră; dar este tot atât de sigur că un astfel de războiu ar arunca

în aer și Imperiul Britanic. Iată de ce regretăm, *încheie, revista germană*, că Marea Britanie se înarmează pe față împotriva noastră, în loc de a favoriza o revizuire pacifică“.

PREGĂTIREA MILITARĂ A ITALIEI

POPOLO D'ITALIA din 6 Martie publică următoarele declarații ale generalului Pariani, subsecretar de stat la ministerul de război, cu privire la pregătirea militară a Italiei:

„Orientarea armatei este dictată pe de o parte de situația economică a țării, care nu permite un războiu îndelungat și în care să se consume mari cantități de muniții și alimente, și pe de altă parte de dinamismul actualului regim, ce corespunde temperamentului italian, contrar oricărui războiu de uzură și care să fie static.

„Iată pentru ce pentru Italia se impune un războiu cu rezultate rapide. Intreaga pregătire a armatei se inspiră din acest scop. Pentru a atinge acest obiectiv, s'a dat o dezvoltare maximă factorului moral al conducătorilor și soldaților, s'au întinerit cadrele și s'a obținut armamentul potrivit atât din punct de vedere al cantității, cât și al calității. Putem privi cu încredere rezultatul unui războiu rapid, dacă ținem seamă de modul în care a fost organizat ansamblul unităților rapide, echipate și motorizate, și al puternicilor mase de sprijin“.

RAPORTURILE GERMANO-POLONE

Amiciția germano-poloneză formează obiectul unui articol din BERLINER TAGEBLATT cu data de 3 Martie. Ziarul scrie:

„Pacea dintre Berlin și Varșovia avut-a ea oare succesul pe care îl sperau Hitler și Pilsudski? Este clar că tratatul germano-polon a fost util celor două state și că dacă vor continua în mod logic această politică de acord, cele două state vor scoate din ea și alte succese directe sau indirecte, care vor întări puterea Germaniei și a Poloniei în sistemul politic european.

„Grație calmului restabilit la frontiera sa de Est, Germania a putut să se scuture de legăturile dela Versailles pe Rin și să se consacre reconstrucției forței sale militare, fără să fie turburată de vecinul dela răsărit.

„Polonia își datorește atitudinii leale a Germaniei rangul pe care îl ocupă, ea cea mai tânără printre marile puteri. Ea s'a scuturat de tutela franceză și și-a făcut po-

litica extremă independentă. În același timp înțelegerea cu Germania nu o făcea să piardă niciuna din vechile ei garanții.

„Chestiunea Danzigului a supus înțelegerea germano-polonă la proba focului. Se poate sconta că, grație abilității colonelului Beck, chestiunea Danzigului se va potoli în cele din urmă. Această potolire va putea fi obținută prin respingerea oricărei imixțiuni a comisariatului Societății Națiunilor în politica internă a Orașului Liber și prin recunoașterea regimului național-socialist, ca putere aleasă de populația din Danzig“.

Autorul articolului găsește în recente declarațiuni ale colonelului Koc un nou element comun între cele două state: frontul contra bolșevismului. „Această uniune anticomunistă întărește frontul pacific germano-polon“.

POLITICA EXTERNĂ A POLONIEI

În ziarul KURJER WARSZAWSKI din 27 Februarie, generalul Sikorski, fost președinte al consiliului de miniștri, publică un interesant articol asupra atitudinii Poloniei în conflictul ideologic dintre Germania și Uniunea Sovietelor.

Fostul prim-ministru polon scrie: „Polonia nu trebuie să ia parte la această luptă dintre cele două state vecine.

„Situația geografică a țării noastre, declară generalul Sikorski, ne interzice în modul cel mai categoric să participăm la cearta dintre cele două state autoritare, deoarece dacă Germania și Uniunea Sovietelor ar ajunge la război cu armele, Polonia este aceea care va suferi“.

Generalul Sikorski nu crede într'un atac german împotriva Rusiei Sovietice, fiindcă forțele militare ale celor două țări sunt aproape egale. Fostul președinte al consiliului de miniștri adaugă că problema ar lua un alt aspect dacă Polonia ar fi de partea germanilor și japonezilor.

„În această chestiune, continuă generalul Sikorski, politica Poloniei n'ar putea însă decât să urmeze direcțiile esențiale care sunt la temelia alianței franco-polone“.

În concluzia articolului, fostul prim-ministru afirmă că totul arată că Germania este acum mai puțin hotărâtă decât oricând să facă război Rusiei, precizându-și astfel convingerea.

„Însuși cancelarul Hitler menține în vigoare acordurile germano-sovietice dela Rapallo și Berlin și nu refuză, ea să spunem astfel, Moscovei niciun credit comercial sau chiar militar“.

CHESTIUNI MONDIALE

JAPONIA ȘI U. R. S. S.

PRAVDA din 2 Martie, sub titlul: „O prețioasă destăinuire a generalului Sugiyama“ comentează declarația făcută de ministrul de război al Japoniei în Parlamentul japonez care, vorbind despre situația rețelei sovietice de cale ferată din Siberia, a spus că informațiile i-au fost furnisate de unele elemente din Rusia, adversare ale guvernului actual.

„Un membru al guvernului japonez — scrie PRAVDA — unul din conducătorii de fapt ai acestui guvern, a recunoscut în mod oficial la Parlament că contrarevoluționarii troțchiști au fost în serviciul marelui stat major japonez. Banda troțhistă a îndeplinit cu precizie instrucțiunile marelui stat major japonez.

„Generalul Sugiyama a făcut o destăinuire extrem de prețioasă. Toată omenirea muncitoare, care luptă împotriva primejdiei unui nou război, va afla despre aceasta, oricâte măsuri vor lua autoritățile japoneze“.

IZVESTIA din 3 Martie, scrie:

„Declarația aceasta constituie o recunoaștere oficială a faptului acțiunii de spionaj pe care o desfășoară imperialismul japonez, pregătindu-se de război împotriva U. R. S. S. Ea este în același timp o confirmare directă și incontestabilă a faptului, că această acțiune de spionaj a fost dusă prin dușmanii troțchiști ai poporului, în calitate de agenți ai imperialismului japonez“.

INARMĂRILE ȘI PACEA

CORRIERE DELLA SERA din 20 Februarie publică, sub titlul „Totul pentru pace“, un articol în care scrie, între altele: „Marile democrații lucrează pentru pacea universală împotriva regimurilor dictatoriale neumane. Anglia, țară prin excelență democratică, a luat inițiativa unui formidabil program de înarmare. Ce se va întâmpla? America decide, pentru a contrabalansa programul naval englez, un tot atât de vast program de construcții. Înarmarea Statelor-Unite va face ca și Japonia să intensifice preparativele ei de război. Franța se înarmează de asemenea la maximum; despre Rusia nu mai vorbim. Toate acestea par logice, dar nu pare logic programul pacifist al Angliei și Americii. Aceste lucruri nu impresionează Italia, care va face însă astfel ca să nu rămână înapoia nimănui“.

PRESA SOVIETICĂ DESPRE ÎNARMĂRILE ANGLIEI

Discutând chestiunea înarmărilor Angliei, ziarul PRAVDA din 2 Martie constată că programul de înarmări, elaborat de guvernul englez, deschide o nouă etapă

în desfășurarea politicii externe a Angliei. Ziarul constată de asemenea că paralel cu înarmările se va proceda la mărirea excesivă a impozitelor și se întreabă, împotriva cui se pregătește să se apere Anglia.

„În interesele proprii ale Angliei — spune PRAVDA — este să-și precizeze pozițiunea și să apere, alături de țările pacifice, pacea. Numai o astfel de poziție clară poate să contribuie la amânarea izbucnirii războiului. Lipsa de claritate o accelerează și o apropie.

„Claritatea și preciziunea în domeniul raporturilor politice cu străinătatea sunt niște calități, de care nu prea abuzează guvernul Baldwin. Cercurile guvernamentale caută să tempereze interesul maselor largi populare pentru politica externă. În ultimul timp se elaborează mai multe proiecte de legi, menirea cărora este să atragă atenția maselor către problemele interne ale țării. Între timp însă presa guvernamentală va căuta să convingă opinia publică de necesitatea sacrificiilor pentru acoperirea cheltuielilor pentru înarmare“.

În editorialul său din 4 Martie IZVESTIA scrie următoarele:

„Motivul acestor gigantice eforturi, care nu întâmpină serioasă opoziție nici în Parlament, nici din partea populației, sunt absolut evidente, fiind cunoscute de toată lumea, cu toate că cercurile guvernamentale din Anglia refuză să le precizeze. Înarmările Angliei sunt provocate de înarmările Germaniei fasciste, care periclitează în cel mai mare grad securitatea Angliei.

Încheindu-și programul de înarmări, Anglia își va mări de sigur șansele de a-și putea apăra teritoriile. Dar, securitatea Angliei este în prezent nu atât o problemă militară, cât politică.

„Întrebarea de căpetenie este dacă Anglia va lupta și în cazul când bătălia se va desfășura pe alte pozițiuni, în afara Angliei, care vor fi atacate în primul rând de agresori, sau va prefera să le cedeze, expunându-se astfel la pericolul de a pierde preponderența sa strategică și politică. Dar, pentru a apăra aceste pozițiuni, nu este suficient să construiești vase de război sau escadrile de avioane. Este necesară o colaborare cu alte puteri, dornice de pace, și care colaborare nu poate fi realizată decât pe baza unor precise angajamente reciproce. Numai o astfel de colaborare ar fi în stare să oprească pe agresor și să mențină pacea. Astfel, independent de necesitatea înarmărilor, problema securității Angliei și a imperiului britanic, cât și problema asigurării păcii, la care este, de sigur, interesată și Anglia, poate fi soluționată numai printr-o politică externă a Angliei, care s'ar fi întemeiat pe principiul securității colective.

„Silită să se înarmeze, cu prețul unor considerabile sacrificii materiale și conștientă de faptul că înarmările sunt provocate de pericolul din afară, care se accentuează, țara nu poate să pună problema securității decât sub aspectul ei politic. Adică sub aceeași formă a unui sistem colectiv și a luptei colective pentru pace“.